

Informovanost studentů sociální pedagogiky o fenoménu sexting

Lucie Vysloužilová

Bakalářská práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav pedagogických věd
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie Vysloužilová**
Osobní číslo: **H12140**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Informovanost studentů sociální pedagogiky
o fenoménu sexting**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.
Zpracování terminologie a teoretických východisek z oblasti sextingu, kyberšikany a rizikového chování mládeže.
Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.
Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníkového šetření.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

ROGERS, Vanessa. Kyberšikana: pracovní materiály pro učitele a žáky i studenty. Vyd. 1.

Překlad Ondřej Vágner. Praha: Portál, 2011, 97 s. ISBN 978-807-3679-842.

HOLLÁ, Katarína. Kyberšikana. 1. vyd. Bratislava: Iris, 2013, 111 s., 191 s. obr. příl. ISBN 978-80-8153-011-1.

ČERNÁ, Alena et al. Kyberšikana: průvodce novým fenoménem. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. 150 s. Psyché. ISBN 978-80-210-6374-7.

ROBIN M. KOWALSKI, Robin M.Susan P. Cyberbullying bullying in the digital age. 2nd ed. Chichester, West Sussex, UK: Wiley-Blackwell, 2012. ISBN 978-144-4356-939.

CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, 2007, 265 s. ISBN 978-80-247-1369-4.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Anna Šafránková

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

9. ledna 2015

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. dubna 2015

Ve Zlíně dne 9. ledna 2015

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 16. 4. 2015

.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací;

(1) Vysoká škola nevyděláčně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Opírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybnějšího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlíží k výšce výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce s názvem „Informovanost studentů sociální pedagogiky o fenoménu sexting“ se zaměřuje na zkoumání informovanosti o tomto rizikovém chování. Práce je rozdělena do dvou částí. V teoretické části je definováno co je kyberšikana, vyjmenování a definování typů kyberšikany, dále je zde v samostatné kapitole rozebrán sexting a také je zde popsána prevence, před tímto rizikovým chováním. V praktické části je pak zkoumáno, jaká je informovanost studentů sociální pedagogiky o fenoménu sexting, jak již napověděl název.

Klíčová slova: sexting, kyberšikana, online násilí, rizikové chování, happy slapping, kybergrooming, stalking, kyberstalking, cybersex

ABSTRACT

This bachelor thesis named "The Awareness of the Social Education Students about a Sexting Phenomenon" is focused on the evaluation of this risky behaviour. The work is split into two parts. The theoretical one consists of the cyberbullying definition, the list of cyberbullying types including a sexting explained in a solo chapter. The prevention against this kind of risky behaviour is further explained in the theoretical part. A practical part of the work consists of the research how well are informed students of the social education about the sexting phenomenon.

Keywords: sexting, cyberbullying, online violence, risky behaviour, happy slapping, kybergrooming, stalking, cyberstalking, cybersex

Mé poděkování patří hlavně mé vedoucí Mgr. Anně Šafránkové, Ph.D. za její skvělý přístup, pomoc a odborné rady při zpracování mé bakalářské práce. Dále děkuji všem, kteří mě aktivně podporovali po celou dobu a to hlavně v nejtěžších a krizových okamžicích tvorby mé bakalářské práce.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci „Informovanost studentů sociální pedagogiky o fenoménu sexting“ zpracovala sama s použitím uvedené literatury a že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Motto:

„Vaše práce vyplní velkou část vašeho života a jediný způsob, jak být opravdu spokojený, je dělat věci, které považujete za skutečně skvělé. A jediným způsobem jak provádět skvělou práci je milovat to, co děláte.“

Steve Jobs

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH SPECIFIK KYBERŠIKANY	11
1.1 DEFINOVÁNÍ POJMU HAPPY SLAPPING.....	12
1.2 DEFINICE KYBERGROOMINGU.....	13
1.3 VYMEZENÍ STALKINGU A KYBERSTALKINGU.....	15
2 DEFINICE SEXTINGU	17
2.1 SEXTING A PRÁVO.....	19
2.2 DEFINOVÁNÍ POJMU CYBERSEX.....	20
3 PRIMÁRNÍ PREVENCE KYBERŠIKANY A SEXTINGU	22
3.1 PREVENCE KYBERŠIKANY.....	24
3.2 PREVENCE SEXTINGU.....	25
II PRAKTICKÁ ČÁST	27
4 REALIZACE VÝZKUMU	28
4.1 STANOVENÍ VÝZKUMNÉHO CÍLE.....	28
4.2 VÝZKUMNÝ PROBLÉM A VÝZKUMNÉ OTÁZKY.....	28
4.3 VÝZKUMNÝ SOUBOR.....	29
4.4 METODA SBĚRU DAT.....	29
4.5 METODIKA VYHODNOCENÍ DAT.....	29
5 INTERPRETACE DAT	30
DOPORUČENÍ	47
ZÁVĚR	49
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	50
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	53
SEZNAM TABULEK	54
SEZNAM PŘÍLOH	56

ÚVOD

Pro svou bakalářskou práci jsem zvolila téma „Informovanost studentů sociální pedagogiky o fenoménu sexting“, jelikož toto rizikové chování považuji za velmi aktuální a nebezpečné. V médiích se neustále doslýcháme o nových případech jak kyberšikany, která je zastřešujícím pojmem sextingu, tak o samotném fenoménu sexting. Je to problém, který ovlivňuje naši společnost a stále více se stává součástí našich životů. Vzhledem k tomu, že v dnešní době má přístup k internetu a svůj vlastní mobilní telefon s fotoaparátem už v podstatě každý, je to stále více se rozšiřující jev a to je alarmující. Problematika kyberšikany a sextingu je velmi rozsáhlé téma, avšak samotná kyberšikana je o něco známější než sexting, který pod ni patří, proto se ve své práci snažím zaměřit spíše na sexting a kyberšikanu definuji obecně a zmiňuji ji spíše jen okrajově.

O kyberšikaně se v práci zmiňuji proto, že je na pomyslném vrcholu pyramidy – je to rizikové chování, pod které spadají všechny ostatní její druhy, kam řadíme i sexting, kterým se v práci zabývám. V první kapitole je tedy popsána samotná kyberšikana a v dalších podkapitolách jsou zmíněny její druhy jako je třeba kyberstalking.

Sexting jde s kyberšikanou v podstatě ruku v ruce, jakmile na internet unikne něčí nahá fotografie nebo video, které je pak dalšími lidmi sdíleno, naváže na to kyberšikana a oběť se pak dostává do kolotoče pomluv, slovního napadání, zesměšňování, vyhrožování aj. Mnohdy se kyberšikana promítne i do reálného života v podobě šikany, takže je oběť terčem agresivního chování na vlastní kůži, ne jen v kyberprostoru. Oběť je pak často dohnána až na samé dno svých sil a často ani neví, kde hledat pomoc nebo zda vůbec má smysl hledat pomoc. Tato situace pak v některých případech končí tím nejhorším možným řešením, které si oběť může zvolit, a tím je sebevražda, protože některé oběti se stydí za to, co se jim přihodilo, vinu shledávají pouze u sebe a nejsou pak schopny správně vyhodnotit následky svého jednání. Proto je třetí kapitola věnována prevenci jak před kyberšikanou, tak před sextingem.

V praktické části se zabývám hlavně informovaností studentů sociální pedagogiky o fenoménu sexting. Mým hlavním cílem je zjistit, jestli studenti sociální pedagogiky znají pojem sexting a co podle nich vůbec znamená, protože se stává, že seděti a mladiství (někdy i dospělí) dopouštějí sextingu, neví, co to vlastně znamená a proto si ani neuvědomují, jaká rizika jsou s tím spojena. Dále si za cíl kladu zjistit, jestli je dle názoru studentů sociální pedagogiky dostatečně informovaná veřejnost. Sociální pedagogové jako potencionální vychovatelé, asistenti a další, kteří přijdou do styku s dětmi a mládeží, by o tomto fenoménu měli být

informování natolik, aby si dokázali poradit, když se setkají s obětí sextingu. Také by se měli aktivně podílet na tom, aby se veškeré potřebné informace jako je definice sextingu, rizika a kde hledat pomoc, děti a mladiství dozvěděli včas.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH SPECIFIK KYBERŠIKANY

V první kapitole si vymežíme pojem kyberšikana. Definice a texty zabývající se tímto problémem byly do bakalářské práce vybrány tak, aby ho co nejpřesněji a nejlépe popsaly. Začínáme vymezením a definováním pojmu kyberšikany, jelikož stojí na pomyslném vrcholu pyramidy a sexting je jedna z forem kyberšikany.

„Komplexní a často užívanou definici nabízí Priceová a Dalglish (2010, s. 51): ‚Kyberšikana je kolektivní označení forem šikany prostřednictvím elektronických médií, jako je internet a mobilní telefony, které slouží k agresivnímu a záměrnému poškození uživatele těchto médií. Stejně jako tradiční šikana zahrnuje i kyberšikana opakované chování a nepochopitelné sil mezi agresorem a obětí.‘ (In Černá et al, 2013, s. 20).

Definovat parametry kyberšikany je mnohdy velmi obtížné, protože formy kyberšikanování mohou být různé. Definování kyberšikany komplikuje také to, že škádlení mezi lidmi někdy bývá nejednoznačné. (Kowalski, Limber a Agatston, 2012, s. 57).

Základní rozdíly mezi kyberšikanou a šikanou spočívají v tom, že u klasické šikany oběť zná svého útočníka (např. zná jeho věk, ví, jak asi vypadá, kde se spolu mohou potkat atd.). U kyberšikany je útočník ve většině případů anonymní, navíc může kdykoliv změnit svou identitu podle svých potřeb. Mnohdy se oběť nikdy nedozví, kdo je vlastně kyberšikanoval. U šikany je rozhodujícím faktorem fyzická síla, u kyberšikany jsou to počítačové znalosti. Kyberšikanovat může prakticky kdokoliv, tudíž se agresorem může stát i jedinec, který by se normální šikany mimo internet neodvážil, jelikož internet poskytuje útočníkovi dostatečnou anonymitu. Jeden z nejdůležitějších faktorů u kyberšikany je publikum. Útokům na oběť může přihlížet každý, kdo má přístup na internet. Často se ovšem stává, že kyberšikana a šikana jdou ruku v ruce - oběť je šikanována jak v reálném světě (útočníci pořizují videozáznamy útoků), tak na internetu (autor zde natočené video zveřejní). (Ondráčková a Vlachová, 2010©).

Kyberšikana byla hlavně v médiích prezentována jako samostatný fenomén, který není závislý na tradiční šikaně (pouze spolu sdílí některé základní rysy) a také jako negativní výsledek nových technologií.“ (Černá et al, 2013, s. 20).

„Kyberšikana je, jak již bylo řečeno výše, s tradiční šikanou zpravidla nerozlučně spjata, sdílí proto její základní rysy a projevy. Ty ovšem nabývají v online světě trochu jiných forem. Definovat kyberšikanu s obecnou platností je poměrně těžké. Vzhledem k tomu, že jde

o poměrně nový a dynamicky se rozvíjející fenomén, zatím nedošlo mezi výzkumníky v této oblasti k jednoznačné shodě, což má také vliv na leckdy výrazně rozdílné výsledky, například při měření jejího výskytu.“ (Černá et al, 2013, s. 20).

„Dr. Michal Kolář, odborník v oblasti šikany, hovoří o *kyberšikaně*, pokud dítě nebo skupina dětí **úmyslně**, zpravidla opakovaně ohrožuje, pronásleduje a týrá psychicky jiné dítě a zneužívá k tomu mobilní přístroje a Internet, přičemž hlavním cílem útočníků je **ublížit oběti**. Jiní odborníci tvrdí, že kyberšikana **úmyslná být nemusí** a obvykle také není.“ (Eckertová a Dočekal, 2013, s. 65).

B. Belsey (2004, s. 79) označuje kyberšikanu jako: „používání elektronických zařízení a komunikačních technologií jako je e-mail, mobilní telefon, pager, textová zpráva, rychlá zpráva a osobní webové stránky na pomlouvání a na úmyslné, opakující se a nepřátelské chování jednotlivce nebo skupiny, která má za cíl poškodit statní.“ (In Hollá, 2013, s. 11).

Dá se říci, že všechny výše uvedené definice se shodují v tom, že kyberšikana je prováděna záměrně a za cíl si klade ublížit a poškodit oběť, kterou většinou zná, ale rozhodně to nemusí být pravidlem. Od normální šikany ji dělí anonymita agresora, prostředí, kde je prováděna a několik dalších znaků. Také se často stává, že se kyberšikana spojí s klasickou šikanou, jak vyplývá z definic a oběť je pak tyranizovaná nejen na internetu, ale i v reálném světě, například ve škole nebo v práci. Kyberšikana se bohužel pomalu stává stále častějším jevem ve společnosti, proto si více definicí uvádět nebudeme a přejdeme k podkapitolám, kde rozebereme nejznámější formy kyberšikany.

1.1 Definování pojmu Happy slapping

První forma kyberšikany, kterou si zde budeme definovat, se nazývá Happy slapping. První zmínka pochází z Londýna z roku 2005, takže jde o poměrně novou formu kyberšikany.

Pro tento jev, který původně vznikl v britském metru, zatím nemáme český ekvivalent. Původní forma happy slappingu vypadala tak, že jedinec nebo skupina dospívajících napadla neznámého kolemjdoucího a fyzicky ho atakovala – zfackovala (slap = fackovat). Celá situace byla natáčena na mobilní telefon a video poté zveřejnili na internetu. (Kowalski et al, 2008 In Černá et al, 2013, s. 27).

„Účelem happy slappingu je nečekaně fyzicky napadnout buď mladistvého, nebo dospělého člověka, přičemž komplic agresora celý čin nahrává na mobilní telefon nebo kameru. Získané video poté umístí na Internet (např. YouTube). Video je určeno k tomu, aby pobavilo.“

(E-bezpečí, 2008©). Jak vyplývá z definice, obětí se může stát nahodilý kolemjdoucí, ale také člověk, kterého agresor zná. Útoky bývají prováděny záměrně a nečekaně tak, aby oběť co nejvíce překvapily. Útočí se nejčastěji zezadu a ve skupině. Cílem není někomu ublížit, jen ho ponížit. Video, které pachatelé získají, následně umístí na internet, aby sloužilo pro pobavení ostatních. Aktéři, kteří točí krátká videa, podrobují různým vtípkům sebe i své přátele, kdy většina videí překračuje hranice sebepoškozování.

Na videích se můžeme bavit riskantními akcemi hazardujícími se zdravím aktérů, avšak velká část akcí se obrací proti někomu jinému jako žert. Velkou roli na tom, že se happy slapping stal populárním má rozšiřující se apatie, neschopnost empatie, osobní frustrace, pocit nudy, neuspokojení a další. I přes svou krátkou existenci již vnikla speciální odnož nazvaná „bumfights“, která v překladu znamená souboje lidí bez domova nebo vandráků. Za oběti bývají nejčastěji vybíráni fyzicky slabí, bezbranní, většinou navíc opilí a spící. Několik zaznamenaných napadení končilo dokonce smrtí. (Nebud' oběť, ©2014)

Pro představu, co konkrétně spadá pod happy slapping a jaké následky toto chování může mít, si zde uvedeme jeden příklad: „Anglie, prosinec 2005. Byl zavražděn David Morley. 15 letá dívka Chelsea O'Mahoneyová a spoluobžalovaní Reece Saergant, 21 let, Darren Case, 18 let, a David Blenman, 17 let, byli shledáni vinnými z neúmyslného zabití Davida Morleyho. Dle hlášení O'Mahoneyová udělala dokument o tom, jak parta jejích kamarádů ukopala Davida k smrti.“ (E-bezpečí, 2008).

U nás happy slapping není tolik prezentovaný mezi veřejností, což ale neznamená, že by se v České republice nic takového nestávalo, pouze se o tom tolik nemluví. Stačilo by ale zapátrat na internetu a jistě by videa s touto tematikou byla k nalezení. Bohužel se mezi námi nacházejí lidé, kteří toto chování schvalují, podporují, a proto vnikají další a další nahrávky, na kterých nevinní lidé trpí jen kvůli pobavení ostatních lidí. Přejdeme tedy k dalšímu typu kyberšikany a tím je kybergrooming.

1.2 Definice Kybergroomingu

Druhou formou, kterou si definujeme je Kybergrooming, Jedná se o velmi nebezpečnou formu kyberšikany, jelikož zde útočník manipuluje s obětí pomocí falešně vyvolaných citů a lží.

Kybergrooming neboli kyberkrášení je jednání, které má za cíl zmanipulovat vyhlédnutou oběť a donutit ji k osobní schůzce. Útočník s obětí komunikuje většinou prostřednictvím

internetových komunikačních prostředků nebo mobilního telefonu. Nejčastějšími důvody bývá sexuální zneužití, fyzické napadení nebo se v krajních případech může stát, že je oběť donucena k terorizmu. Kybergrooming je velice zákeřný způsob, jak lze zneužít dětské důvěřivosti, naivity, touhy po pozornosti aj. Nejedná se totiž o krátkodobé a přímé manipulování, agresor si oběť získává v rozsáhlejší časovém horizontu, který může trvat klidně několik let a důvěru oběti si tak získává postupně. Nejčastějším projevem zkrášlování identity je její změna tak, aby přilákala potencionální oběti. V dnešní době již není problém sehnat si na internetu fotografii kluka/holky a vyplnit si profil tak, aby zaujal co nejvíce lidí, se kterými následně útočnick komunikuje na chatech pro mladé, facebooku, různých fórech a dalších webových stránkách. Útočnick se oběť snaží pomalu izolovat od okolí, podplácí ji dárky, buduje s ní přátelský vztah, snaží se o to, aby se oběť stala na útočnickovi emocionálně závislá, a on od ní získal nebezpečný materiál, který pak použije k vydírání. Kybergrooming není záludný jen v tom, že ošálenou oběť útočnick vyláká na schůzku, ale především v tom, že zde probíhá kyberkrášlení (starší muž se vydává za mladšího, hodnějšího). Dívky i chlapci, kteří touží po pozornosti, nemají dostatek přátel, mají problémy se sebevědomím, jsou snadnou kořistí a do domnělého přítele se mnohdy opravdově zamilují a vytvoří si těžko odbouratelnou emocionální závislost. (Nebud' oběť, ©2014).

Média nám často prezentují kybergroomera jako dospělého pedofila, který při komunikaci s obětí na internetu předstírá, že je mnohem mladší než ve skutečnosti je a používá různé strategie, aby oběť přiměl k osobnímu setkání a tam ji zneužil. Tato stereotypní představa je však mylná a zavádějící. Děti se s neznámými lidmi většinou nesetkávají, navíc se většina těchto setkání uskuteční s osobou přibližného věku oběti. (Ševčíková et al, 2015, str. 89).

„Nejlepší obranou před kybergroomingem je prevence. Ta spočívá zejména v dobré komunikaci rodičů s dětmi. Rodiče musí dětem věnovat dostatek času a hovořit s nimi, musí si s dítětem vytvořit důvěrný vztah. Děti pak musí naučit, že se jim mohou svěřit s jakýmkoli problémem. Zároveň je nutné děti informovat o tom, jaká nebezpečí jim hrozí a jak se jim vyhnout.“ (E-bezpečí, 2008©).

Kybergrooming je tedy velmi nebezpečnou složkou spadající pod kyberšikanu, která by rozhodně neměla být opomíjena a brána na lehkou váhu. Ohrožuje totiž jak mladé dívky, tak i chlapce. Při dodržování bezpečnostních zásad internetu by se ovšem nebezpečí dalo zmenšit.

1.3 Vymezení Stalkingu a Kyberstalkingu

V této podkapitole se budeme věnovat vysvětlení pojmů stalking a kyberstalking. Vzhledem k tomu, že jsou tyto typy kyberšikany většinou prováděny v závislosti na sobě, vymezíme si je zde zároveň.

Mezi projevy stalkingu patří dlouhodobé pronásledování oběti, její omezování a obtěžování. Někdy to mohou být projevy přízně, které časem vyústí až ve vyhrožování. Stalker v oběti vyvolává strach a narušuje její soukromí. Konkrétní osobu může pachatel kontaktovat osobně, telefonicky, dopisem, aj. Pokud je při jednání stalkera využíván především internet a (např. sociální sítě) nebo mobilní telefon (sms, telefonáty), jedná se o kyberstalking. Aktivity stalkerů mohou trvat i několik let a oběti může být kdokoliv. (Eckertová a Dočekal, 2013, s. 67).

Na portále e-bezpeci.cz(©2008)se o stalkingu a kyberstalkingu můžeme dočíst následující: „Stalking (lov, pronásledování) je termín, který označuje opakované a stupňované obtěžování, které může mít řadu různých forem a různou intenzitu. Pronásledovatel svou oběť například bombarduje SMS zprávami, e-maily, telefonáty či ‚dárky‘, jež oběť nechce. Ve spojení s využitím ICT u útočníka hovoříme o termínu cyber-stalking. V tomto případě jde o zaslání různých zpráv pomocí instant messengerů (ICQ), chatu, prostřednictvím VoIP technologií apod. Nejčastějšími oběťmi stalkingu jsou celebrity, ex-partneři, politici, zhrzení v lásce apod.“

Mezi známé formy kyberšikany řadíme také Harassment (obtěžování) neboli opakované posílání útočných, urážlivých a nevyžádaných zpráv; Denigration (pomlouvání) což je rozšiřování pomluv a lží o někom s cílem poškodit ho; Impersonation (předstírání) je posílání materiálů a vkládání komentářů pod cizím jménem; Outing (prozrazení) znamená sdělovat cizí tajemství a citlivé informace bez souhlasu nebo proti vůli dotyčných; pojem Trickery (podvod) používáme, když je oběť přesvědčena k prozrazení tajemství nebo citlivých informací a to vše je pak zveřejněno na internetu a Exclusion (vyloučení) znamená záměrné vyloučení z online skupiny. (Rogers, 2011, s. 35).

V České republice je stalking trestným činem od 1. ledna 2010. Každý případ je však posuzován individuálně a ne vždy se najde viník, zvláště když se jedná o kyberstalking.

Všechny druhy kyberšikany, které jsme si výše uvedly, jsou velmi nebezpečné a rozhodně by se neměly podceňovat. Obětí se totiž může stát kdokoliv bez ohledu na pohlaví, věk aj.

Rodiče, učitelé, vychovatelé a další, kteří přicházejí do styku s dětmi a mládeží by měli být dobře informováni o všech nástrahách kyberšikany a informace by měli předávat dál, čímž by se riziko ohrožení kyberšikanou mělo, nebo aspoň mohlo, zmírnit. Kyberšikana bohužel patří mezi jevy, které asi nikdy úplně nevymizí, ale s rozvojem technologií a komunikačních prostředků se naopak stává stále častějším problémem. Bohužel ne vždy, je viník potrestán, jelikož někdy se ho nepodaří vypátrat. Oběť si ale nese špatnou zkušenost a mnohdy je už navždy psychicky poznamenaná a to i přes to, že viník potrestán je. Zabránit kyberšikaně nelze, jediná účinná zbraň proti ní je tedy nejspíše prevence. Prevenci proto rozebereme ve třetí kapitole. Nyní přejdeme ke kapitole druhé, kde si podrobněji přiblížíme pojem sexting a vše, co je s ním spojené, jelikož je tomuto typu kyberšikany věnován výzkum této bakalářská práce.

2 DEFINICE SEXTINGU

Sexting je u nás poměrně novým fenoménem. Ne, že by neexistoval již dříve, pouze byl až teď pojmenován a definován. Stejně jako kyberšikana, se i sexting začíná více rozmáhat s rozvojem moderních technologií a komunikačních prostředků. Nyní si několika definicemi toto rizikové chování přiblížíme.

Sexting je odesílání nebo přijímání sexuálně explicitních nebo sexuálně sugestivních nahých nebo částečně obnažených fotografií nebo videí, obvykle prostřednictvím mobilního telefonu. (Hinduja a Patchin, 2012, s. 50).

„Pojem *sexting* je složeninou slov SEX a TEXTING. Označuje zasílání či sdílení vlastních odhalených fotografií, videozáznamů nebo textů (např. sms, e-mailů) s erotickým a sexuálním podtextem, prostřednictvím moderních komunikačních technologií. Tyto materiály vytváří samy děti. Buďto je umístí na internet – např. do profilu na sociální síti, anebo je přímo odešlou – např. mobilním telefonem chlapec dívce, o kterou má zájem. Sexting probíhá nejčastěji mezi vrstevníky. Ojedinelé není ani zasílání odhalených fotografií neznámým lidem, např. z chatu nebo seznamky, za úplatu.“ (Eckertová a Dočekal, 2013, s. 68).

Mladí experimentující lidé objevující sexuální vztahy si neuvědomují, že v důsledku sextingu se vystavují vysokému riziku vydírání, zneužívání či dokonce veřejnému posměchu, když někomu poskytnou materiál zobrazující jejich nahotu. Nepočítají většinou s tím, že materiál, který posílají, může být v budoucnosti použit proti nim. (Eckertová a Dočekal, 2013, s. 69).

Mladiství říkají, že provozují sexting, protože je to bezpečnější než sex: nemohou dostat nějakou pohlavní chorobu ani nemohou otěhotnět. (Hinduja a Patchin, 2012, s. 55).

Informace o tom, proč vlastně děti provozují sexting jsou z webu E-bezpečí.cz kde tyto důvody popisuje Kopecký a Kožíšek (©2014): Děti sexting nevnímají jako nebezpečí, ale jako běžnou součást vztahu nebo jako prostředek na zahánění nudy.

1. **Sexting je vnímán jako součást romantických vztahů** – na začátku vztahu bývá sexting využíván jako nástroj pro upoutání partnerovy pozornosti, součást flirtování apod. V rámci vztahu je pak sexting chápán jako znak lásky, intimity, vzájemné důvěry nebo se používá při delší časové odluce mezi partnery, např. když jeden z partnerů odjede na nějaký čas pracovat do zahraničí a komunikace mezi nimi probíhá zejména prostřednictvím ICT atd.

2. **Sexting jako nástroj pro potlačení nudy** – sexting je mezi dětmi často využíván jako nástroj, díky kterému potlačují nudu. Výzkumy (Kopecký, 2012, Szotkowski 2014) uvádějí, že nuda se stává častým důvodem pro sdílení intimních materiálů s vrstevníky a to zejména v prostředí sociálních sítí.
3. **Sexting jako produkt sociálního tlaku** – někdy sexting vzniká v rámci tlaku nějaké konkrétní sociální skupiny – např. spolužáků, partnera. Sexting se u mnohých párů stává běžnou součástí vztahu, znamená pro partnery projev vzájemné důvěry, lásky a fyzické přitažlivosti.
4. **Sexting jako produkt konzumní společnosti, jako nástroj sebe prezentace** – v médiích je stále více a výrazněji prezentována lidská sexualita a to hlavně v reklamách. Lidem jsou v médiích předkládány vzory fyzické krásy. Sexting je součástí televize, filmu, hudebních klipů a jiných mediálních forem. Děti potřebují vzor chování, který mohou napodobovat. V médiích je jim předkládáno, že sdílet intimitu a odhalovat se je normální. Proto děti nevnímají sexting jako nebezpečí.
5. **Sexting jako nástroj pomsty** – v některých případech sloužily intimní fotografie k vydírání dítěte (Kopecký, 2014) – kdy se komunikace dostala až k posílání fotografií, na kterých se dítě odhalovalo stále víc. Někdy sexting slouží jako pomsta ex-partnerů. Na různých internetových stránkách lze přidávat fotky a videa bývalých partnerek/partnerů a následně je komentovat.

Asi nejznámějším případem sextingu je zahraniční kauza šestnáctileté Amandy Todd, která svůj život dobrovolně ukončila v roce 2012. V září toho roku na internet umístila video, které nazvala „My story: Struggling, bullying, suicide and self-harm, kde popisuje svůj životní příběh pomocí textu napsaného na kartičkách. Amanda byla krásná dívka, která se ráda seznamovala s lidmi. Trávila čas na videochatu, kde potkala kluka, který ji přemluvil k tomu, aby ukázala prsa na kameru. Amanda to udělala. Chlapec na to reagoval výhrůžkou, že rozešle její nahou fotku všem jejím přátelům, pokud mu na kameru neudělá něco jako erotic-kou show. Amanda odmítla a on fotku rozeslal. Celé dva roky fotografie kolovala po internetu. Amanda se přestěhovala k matce, začala trpět depresemi a svůj stav řešila pitím alkoholu a užíváním drog. Mezitím někdo založil na facebooku její falešný profil, kam umístil onu nahou fotografii a začal kontaktovat její spolužáky v nové škole. Amanda opět změnila školu a na internetu se seznámila se starším klukem. Když ji pozval k sobě domů, souhlasila a mezitím, co jeho partnerka nebyla doma, měl s Amandou sex. Jeho partnerka se to však dozvěděla a začala se svými kamarády Amandu fyzicky napadat. Amanda na to reagovala

pokusem o sebevraždu – vypila ředidlo, ale byla včas převezena do nemocnice a zachráněna. Její rodina se tedy opět přestěhovala, ale její fotografie a pomluvy o ní se šířily internetem dál. Začala se sebepoškozovat, byla znovu hospitalizována v nemocnici a šikana neustávala. Amanda natočila video, vložila jej na internet a pak se u sebe doma oběsila. (E-bezpečí, ©2012).

Na případu Amandy můžeme jasně vidět, kam až může zajít zoufalá touha po osvobození se od následků sextingu, které oběť provází na každém kroku, ať udělá cokoli. Existuje spousta případů, kdy sexting končí smrtí, proto není dobré ho podceňovat, stejně jako žádný jiný druh kyberšikany. Případy z České republiky a také případy ze zahraničí, o kterých můžeme slyšet v médiích, nám názorně ukazují, jak jednoduše se člověk může stát obětí sextingu a jak to, co napřed vypadá jako nevinná hra, může nakonec oběť dostat do situace, kdy nevidí jiné východisko, než smrt.

2.1 Sexting a právo

Nyní si uvedeme, kde v trestním zákoníku můžeme najít alespoň nějakým způsobem zmíněný sexting, který jako takový žádný paragraf v zákoníku neuvádí. Zmíníme si tedy hlavně dětskou pornografii a nakládání s ní.

V České republice je sexting řešen individuálně, případ od případu. Vždy záleží na druhu šířeného intimního materiálu a na způsobu jeho pořízení. Mladí lidé starší 15 let mohou mít pohlavní styk s jinou osobou – není to trestný čin. Ovšem jen do doby, než se u toho nechají vyfotografovat nebo natočit na video. V té chvíli by se mohlo jednat o dětskou pornografii, jestliže je aktérům méně než 18 let. „Právní restrikce neberou ohled na skutečnou vůli osob, které mají chránit. Nepřiznávají osobám mladším 18 let právo rozhodovat o tom, zda chtějí být pornograficky zobrazeny, dokonce ani právo, aby se samy zobrazily způsobem, který lze označit jako pornografický.“ (Sexting, ©2008).

Dětská pornografie je definovaná tím, že jsou zde děti zobrazeny jako sexuální aktéři nebo objekty (soulož, masturbace atd.). V České republice je věková hranice pro legální pohlavní styk 15 let. Ta je specifikována § 187 trestního zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.): „Kdo vykoná soulož s dítětem mladším patnácti let nebo kdo je jiným způsobem pohlavně zneužije, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až osm let.“

Na webové stránce Sexting.cz (©2008) se o dětské pornografii, kterou najdeme v trestním zákoníku č. 40/2009 Sb. dočteme následující:

„§192 Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií

(1) Přechovávání (odnětí svobody až na 2 roky)

(2) Výroba, dovoz, vývoz, nabídka, zpřístupňování (odnětí svobody až na 3 roky)

Pokud toto spáchá jako člen organizované skupiny, dále rozšiřuje dětskou pornografií obzvláště účinným způsobem (film, rozhlas, televize, internet), či s cílem získat značný finanční prospěch, může být potrestán odnětím svobody až na 6 let, v případě mezinárodní organizované skupiny až na 8 let.

§ 193 Zneužití dítěte k výrobě pornografie

(1) Kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, svede nebo zneužije dítě k výrobě pornografického díla nebo kořistí z účasti dítěte na takovém pornografickém díle, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až 5 let.

Organizovaně či s cílem získat značný finanční prospěch, může být potrestán odnětím svobody až na 6 let, v případě mezinárodní organizované skupiny až na 8 let.“

2.2 Definování pojmu Cybersex

Se sextingem souvisí také cybersex. Zjednodušeně řečeno, je to pohlavní styk probíhající pomocí internetu nebo nějakého komunikačního přístroje. Probíhá nejčastěji mezi partnery, kteří jsou nuceni strávit delší dobu odděleně, ale to neznamená, že ho nemohou provozovat také dva naprosto cizí lidé nebo ti, kterým to takhle jednoduše vyhovuje. Při cybersexu může docházet k sextingu, lidé svá slova mohou doplňovat svými fotografiemi a videi se sexuální tematikou.

„Schneider a Weiss považují za cybersex každou formu sexuálního vyjádření probíhajícího pomocí počítače nebo Internetu. Cybersex podle nich nezahrnuje jen výměnu erotických vzkazů, ale i prohlížení si a stahování pornografických materiálů a následnou masturbaci. Řadí sem také čtení a psaní sexuálních dopisů a příběhů, navštěvování sexuálně orientovaných chatových místností, umístování reklam k získání sexuálních partnerů. Časté jsou i online milostné poměry udržované prostřednictvím psaného textu (e-mail, chat), obrázků nebo interaktivně – používáním elektronických kamer napojených na počítač, které umožňují vidět se v reálném čase.“ (Divinová, 2005, s. 94).

Pro cybersex dokonce vznikla typologie uživatelů. Cooper, Putnam, Planchon a Boeis (1999 In Divinová, 2005, s. 98) ve své studii zjišťovali, kolik hodin tráví internetoví uživatelé sexuálními aktivitami na internetu a na základě jejich zjištění vznikla tato typologie:

- a) **Rekreační uživatelé** – jsou ti, kteří sexuální materiál prohlížejí ze zvědavosti nebo pro zábavu, obvykle nemají problémy se svým sexuálním chováním on-line.
- b) **Rizikovní uživatelé** – u těchto uživatelů by se problémy s on-line sexualitou nikdy nerozvinuly, kdyby neměli přístup k internetu.
- c) **Sexuálně kompulzivní uživatelé** – mají sklony k patologickému sexuálnímu vyjadřování a internet se pro ně stává místem pro jejich sexuální aktivity.

Cooper (1999 In Divinová, 2005, s. 99) dále u on-line aktivity rozlišuje 4 dimenze:

- a) **Akce** – přímá aktivita (stahování materiálů, komunikace atd.)
- b) **Reflexe** – kognitivní zapojení myšlenek
- c) **Vzrušení** – úroveň vzrušení, ale ne sexuálního, nadšení a uspokojení z on-line aktivit
- d) **Sexuální vzrušení** – často bývá spojen s výčitkami z on-line aktivit

3 PRIMÁRNÍ PREVENCE KYBERŠIKANY A SEXTINGU

Jelikož mají kyberšikana a sexting velmi závažné následky, je žádoucí, aby prevence byla primární. Nejvhodnější by asi bylo začít s prevencí již u dětí na základní škole, protože jak vyplývá z předchozích kapitol, s kyberšikanou i sextingem se setkávají i děti, nejen mládež.

Na webové stránce Prevence-info.cz (©2010-2015) se o základním principu primární prevence dočteme následující: „Základním principem primární prevence rizikového chování u žáků je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládnání zátěžových situací osobnosti. Jedná se o oblast zabývající se prevencí v oblastech -

- a) agrese, šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- b) záškoláctví,
- c) závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- d) rizikové sporty a rizikové chování v dopravě,
- e) spektrum poruch příjmu potravy,
- f) negativní působení sekt,
- g) sexuální rizikové chování,

s cílem zabránit výskytu rizikového chování v daných oblastech, nebo co nejvíce omezit škody působené jejich výskytem mezi žáky.“

Přímo ve školách zajišťuje poradenské služby výchovný poradce a školní metodik prevence. Může zde být zřízeno také školní poradenské pracoviště, kdy je tým složený z výchovného poradce, školního metodika prevence, případně školního speciálního pedagoga nebo školního psychologa. Služby jsou bezplatné a jejich zaměření je na primární prevenci sociálně patologických jevů a prevenci školní neúspěšnosti, informační a poradenskou podporu při volbě vzdělávací dráhy ale i při volbě profesního uplatnění, péči o nadané a dlouhodobě neprospívající a další. (Knotová et al, 2014, s. 15).

Uvedeme si zde některé existující projekty a internetové stránky, které se touto problematikou, což je kyberšikana a sexting zabývají, a na kterých můžeme hledat informace a pomoc:

1. **Projekt minimalizace šikany** – program nabízející systémové a celostátně použitelné řešení šikanování na školách. Cílem je účinně snížit výskyt šikany a kyberšikany na škole. Probíhá intenzivní školení celých sboroven. Model je rozdělen do dvou fází, kdy v první, který trvá celkově 72 hodin, je udělán zážitkovou formou. Pedagogové zde získávají znalosti týkající se problematiky šikany a kyberšikany. Tato fáze obsahuje 13 komponent Českého školního programu proti šikanování podle Dr. Michala Koláře. Ve druhé fázi se školou ještě čtyři měsíce spolupracuje lektor a podílí se na tvorbě konkrétního programu prevence a řešení šikany na konkrétní škole. (Rogers, 2011, s. 15).
2. **Projekt E-bezpečí** – mapuje a analyzuje nebezpečné komunikační praktiky, které se uskutečňují v elektronické komunikaci. Nespecializuje se jen na problematiku kyberšikany, ale celkově na nebezpečí, se kterými se mohou setkat uživatelé internetu (sexting, stalking, kyberstalking aj.).
3. **Kyberšikana.eu** – problematika kyberšikany a zejména její prevence. Stránka se zaměřuje na problematiku chování na internetu. Autorky stránek Tereza Ondráčková a Monika Vlachová také s prezentací s názvem „Kyberšikana“ navštívily několik základních škol a dětských domov, kde vysvětlovaly rizika internetu. Některá zařízení o nich následně napsala článek na jejich stránky. Prezentace se setkává s kladným ohlasem ze strany posluchačů.
4. **Sexting.cz** – jak již název napovídá, stránka je zaměřená na problematiku sextingu. V podstatě všechny informace, které je potřeba vědět, se nacházejí zde: vysvětlení pojmu sexting, ukotvení sextingu v legislativě České republiky, případy sextingu z Česka i zahraničí a samozřejmě odkazy kde hledat pomoc.
5. **Nebudobet.cz** – „Občanské sdružení Rizika internetu a komunikačních technologií (alias Nebud' obět!) se zaměřuje na preventivní osvětu žáků základních škol, pedagogů a rodičů v problematice nebezpečného užívání Internetu a komunikačních technologií. Varuje před možným zneužitím osobních údajů a seznamuje s novými fenomény kyberprostoru, jakými jsou například sexting, grooming, phishing, happy slapping. Věnujeme se natáčení videoklipů, tvorbě komixů a vzdělávacích programů, realizaci přednášek a mezinárodně kooperačních projektů.“ (Nebud' obět', ©2014).

3.1 Prevence kyberšikany

Jakmile rodiče zjistí, že je jejich dítě kyberšikanováno, rozhodně by to neměli podceňovat a čekat, až se situace vyřeší sama, ale měli by udělat tyto obranné kroky:

- Ukončit komunikaci.
- Nereagovat na agresorovy útoky a nesnažit se útok vracet.
- Zamezit agresorovi přístup k jejich dítěti.
- Zablokovat útočníkovi přístup k počítačovému účtu, popřípadě telefonnímu číslu. Je-li to možné, kontaktovat poskytovatele serveru atd.
- Uchovejte důkazy např. e-maily, textové zprávy, internetové stránky aj.
- Oznamte útok.
- Obrat' se na specialistu na kyberšikanu a šikanu a domluvte se na konkrétní pomoci.

(Rogers, 2011, s. 10).

Rozhodující vliv na kyberšikanu má rodina. Ta má vliv na vytváření vzájemných vztahů mezi jednotlivcem a společností, pomáhá mu se začlenit. V rodině se jedinec učí empatii vůči druhým, chápání ostatních, učí se odpouštět, dodržovat pravidla a hlavně se zde utváří základy mezilidských vztahů. Dítěti by měly být odmalička vštěpovány hodnoty. Také by se rodiče měli snažit chránit své dítě před negativním působením internetu a mobilních technologií. Jedním ze způsobů je například tzv. rodičovský zámek, kdy rodič nastaví povolený obsah podle věku a činností s tím spojených. Jedním z efektivních opatření je umístit počítač na viditelné a dostupné místo. (Hollá, 2013, s. 70).

Podle Hollé (2013, s. 68) je co se týče školy hlavním cílem preventivních aktivit snížit nebo vyloučit agresivní a násilné chování, které se do škol dostává pomocí komunikačních technologií. Úloha učitele totiž nespočívá jen v tom, aby vychovával a vzdělával, ale také aby eliminoval nevhodné způsoby chování, ke kterým dochází jak ve škole, tak i v mimoškolním nebo rodinném prostředí.

Geisslerová (2012, s. 163) o kyberšikaně uvádí, že: „Nejlepší je ta pomoc, která je nejbližší a může být nejrychlejší. Zkuste se obrátit na pedagogicko-psychologickou poradnu, středisko výchovné péče, nebo jakéhokoliv psychologa v místě bydliště. V případě, že máte pocit, že vám nikdo nepomáhá, oslovte školské odbory orgánů místní samosprávy nebo českou školní inspekci.“

Jednou z možností řešení je kontaktovat policii. Procházka, Šmahaj, Kolařík a Lečbych (2014, s. 122-123) ve své publikaci uvádí, že je to možné v případě, kdy je kyberšikana prováděna v takovém rozsahu, že je kvalifikována jako trestný čin. Policie pak při šetření vychází z paragrafů zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku:

- Vydírání - § 175
- Pomluva - § 184
- Šíření pornografie - § 191
- Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií - §192
- Zneužití dítěte k výrobě pornografie - §193
- Svádění - § 202
- Násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci - § 352
- Nebezpečné vyhrožování - § 353
- Nebezpečné pronásledování (stalking) - § 354
- Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob - § 355
- Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod - § 356

Je důležité zajímat se o aktivity dítěte a to jak na internetu, tak i mimo kyberprostor, o jeho kamarády, problémy atd. Musíme dítěti poskytnout pocit bezpečí, jistoty a neustále mu dávat na vědomí, že se nám může kdykoliv s čímkoliv svěřit, ať už jsme rodič nebo jeho učitel. Dítě by se nikdy nemělo dostat do situace, že by existoval problém, s kterým by se bálo svěřit někomu dospělému.

3.2 Prevence sextingu

Jako prevence sextingu je dobré, když se s dětmi vede otevřený rozhovor. Také je na místě, aby měl rodič přístup k fotografiím, které má dítě v mobilu, nebo které umístilo na sociálních sítích. Nejlepší prevencí je pořídit dítěti mobil bez fotoaparátu. Ovšem stěžejním bodem prevence je s dětmi mluvit a poskytnout jim o sextingu všechny informace, které je nutné znát. (Muller, 2014, s. 108-109).

V České republice existuje celá řada institucí, které jsou připraveny pomoci každému, kdo se dostane do rizikové situace spojené se sextingem. Jednou z nich je např. ONLINE PORADNA PROJEKTU E-BEZPEČÍ, která se zaměřuje na každodenní rizika spojená s využíváním internetu. Funguje ve spolupráci s Policií ČR, MVČR, Linkou bezpečí, firmami

Seznam.cz, Google a Vodafone. Najdeme ji na adrese www.napisnam.cz. Další alternativa, kterou může využít každá oběť sextingu je LINKA BEZPEČÍ. Sdružení Linka bezpečí nalezneme na adrese www.linkabezpeci.cz nebo na telefonním čísle 116 111.

Dítě by za žádnou cenu nemělo nikomu poskytovat své fotografie a videa s erotickým obsahem. Riziko zneužití je totiž velmi vysoké. Zásadní je, aby na různé nabídky jednoduše nereagovalo a důsledně si chránilo své soukromí. Při možnosti seznámení by mělo důkladně prověřit protějšek. Dítě by si mělo uvědomit, že snadný výdělek (kupčení s jeho nahými fotografiemi a videi) ho v budoucnu může velmi mrzet.

U rodičů je důležité, aby opakovaně nabádali své dítě k opatrnosti a vysvětlili mu všechna možná rizika. Rodiče by měli také důsledně dbát na zabezpečení počítače z hlediska ochrany dětí před věkově nepřiměřeným obsahem pomocí nástrojů rodičovské kontroly a to především u menších dětí.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 REALIZACE VÝZKUMU

Praktická část navazuje na problematiku, která je zmíněna v teoretické části. Vzhledem k tomu, že děti a mládež tráví spoustu času na internetu a v podstatě každé dítě kolem deseti let a mnohdy i mladší, dnes již vlastní svůj mobilní telefon s fotoaparátem, je riziko kyberšikany a sextingu velmi vysoké. Sociální pedagogové v pozici vychovatelů, pedagogů volného času či v dalších pozicích, kde dochází ke kontaktu s dětmi a mládeží, by proto měli být o těchto nástrahách internetu a všech telekomunikačních zařízení dobře informováni, jelikož jsou to právě oni, kdo by vedle rodičů a pedagogů, měli dětem tato rizika vysvětlit.

V rámci metodologického zpracování jsme se na základě výzkumného problému rozhodli pro kvantitativní pojetí výzkumu. Tento typ výzkumu nám umožňuje zkoumat názory a postoje k problematice u většího počtu respondentů. Nevýhodou je, že při použití dotazníkové metody nezjistíme, jací respondenti skutečně jsou, ale pouze to, jak sebe vidí oni sami. (Chrásky, 2007, s. 163-164).

Budeme vycházet z publikace od Chrásky z roku 2007: *Metody pedagogického výzkumu – základy kvantitativního výzkumu*.

4.1 Stanovení výzkumného cíle

Hlavním cílem empirické části bakalářské práce je zjistit jaká je míra informovanosti studentů sociální pedagogiky o fenoménu sexting. Dílčími cíli praktické části bakalářské práce je:

1. Popsat, co konkrétně pro studenty sociální pedagogiky představuje pojem sexting.
2. Zjistit, odkud se studenti sociální pedagogiky o sextingu dozvěděli.
3. Zmapovat, jestli studenti sociální pedagogiky znají i jiné druhy kyberšikany kromě sextingu.
4. Dozvědět se, kolik informací mají studenti sociální pedagogiky o sextingu.
5. Zjistit, zda mají studenti sociální pedagogiky vlastní zkušenost se sextingem.
6. Zmapovat, zda je podle studentů sociální pedagogiky veřejnost dostatečně informovaná o sextingu.

4.2 Výzkumný problém a výzkumné otázky

V našem případě se jedná o deskriptivní typ výzkumného problému, který je formulován následovně:

„Jaká je informovanost studentů sociální pedagogiky o fenoménu sexting?“

Na základě výzkumného problému jsme zvolili tyto výzkumné otázky:

1. Co si studenti sociální pedagogiky představují pod pojmem sexting?
2. Z jakých zdrojů mají studenti sociální pedagogiky informace o sextingu?
3. Jaké další druhy kyberšikany studenti sociální pedagogiky znají?
4. Jaké informace studenti sociální pedagogiky o sextingu mají?
5. Jakou zkušenost se sextingem mají studenti sociální pedagogiky?
6. Jak hodně je podle studentů sociální pedagogiky veřejnost informovaná o sextingu?

4.3 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor představují studenti sociální pedagogiky na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Dotazovaní byli vybráni dle dostupného výběru. Věkové rozmezí tvoří respondenti ve věku 19 a více let. Horní hranici věku dotazovaných neuvádíme proto, že studovat může naprosto kdokoliv a v jakékoliv věkové kategorii.

4.4 Metoda sběru dat

V rámci kvantitativního výzkumu jsme zvolili výzkumnou metodu sběru dat dotazníkové šetření. Dotazník vychází z teoretické části bakalářské práce a je postaven tak, aby naplnil cíle praktické části bakalářské práce. Respondenti v dotazníku odpovídají na uzavřené a polouzavřené položky a na jednu položku otevřenou, v které zjišťujeme, co si vybraní respondenti představují pod pojmem sexting. Ve výzkumu je zachována anonymita zkoumaných respondentů.

Dotazník byl rozdáván přímo na univerzitě studentům sociální pedagogiky. Dotazník zodpovědělo 98 respondentů.

4.5 Metodika vyhodnocení dat

Vyplněné dotazníky byly zpracovány čárkovací metodou a převedeny na procentuální zastoupení jednotlivých položek odpovědí. Pro lepší znázornění byly použity grafy.

5 INTERPRETACE DAT

Výsledná data z dotazníku jsou znázorněny pomocí grafů, kde je znázorněna relativní četnost jednotlivých odpovědí a tabulek, kde je vypsaná absolutní četnost. Všechny hodnoty v grafech jsou uváděny v procentech. U každého grafu je uveden jeho popis a interpretace. Výzkumné otázky jsou rozděleny do oblastí, kdy jedna oblast popisuje vždy jednu výzkumnou otázku, pod kterou spadají vybrané položky z dotazníku. Ač to neuvádíme pod každým grafem zvlášť, tyto konkrétní výsledky jsou vázány pouze k těmto odpovídajícím respondentům, nedají se vztahovat na všechny studenty sociální pedagogiky.

Oblast první – Co si studenti sociální pedagogiky představují pod pojmem sexting

Hlavním cílem první oblasti bylo zjistit, co konkrétně si studenti sociální pedagogiky představují pod pojmem sexting, tudíž si v této oblasti zodpovíme první výzkumnou otázku. Byla sem zařazena dotazníková otázka číslo 1.

Položka č. 1 – Co si představujete pod pojmem „sexting“?

1. Posílání fotek a videí se sexuálním obsahem - 41 %
2. Sexuální obtěžování - 19 %
3. Psaní zpráv se sexuálním podtextem - 12 %
4. Sdílení a zveřejňování fotek nebo jiného sexuálního obsahu - 10 %
5. Zveřejňování cizího sexuálního materiálu - 5 %

Vzhledem k tomu, že byla tato položka otevřená, mohli zde odpovídající napsat cokoliv, co se jim vybaví při slově sexting. Některé odpovědi byli více přesné, některé méně, ale můžeme říct, že nejvíce odpovědí bylo těch správných, odpovědělo tak 41 % studentů. Když si spočítáme výše uvedené procenta u výroků tak zjistíme, že jsme neuvedli všechny odpovědi, vzhledem k tomu, že bylo více odpovědí, které se nedaly kategorizovat jinam. Například, že sexting je druh kyberšikany. Názorně zde vidíme, že vybraní studenti, kteří vyplňovali dotazník, nebyli tolik informovaní, jak by správně asi měli. Uvedeme ještě tři výroky, které se nám objevily v odpovědích:

- nějaká prasárna
- předehra před sexem
- sexuální věc

Oblast druhá – Z jakých zdrojů se studenti sociální pedagogiky o sextingu dozvěděli?

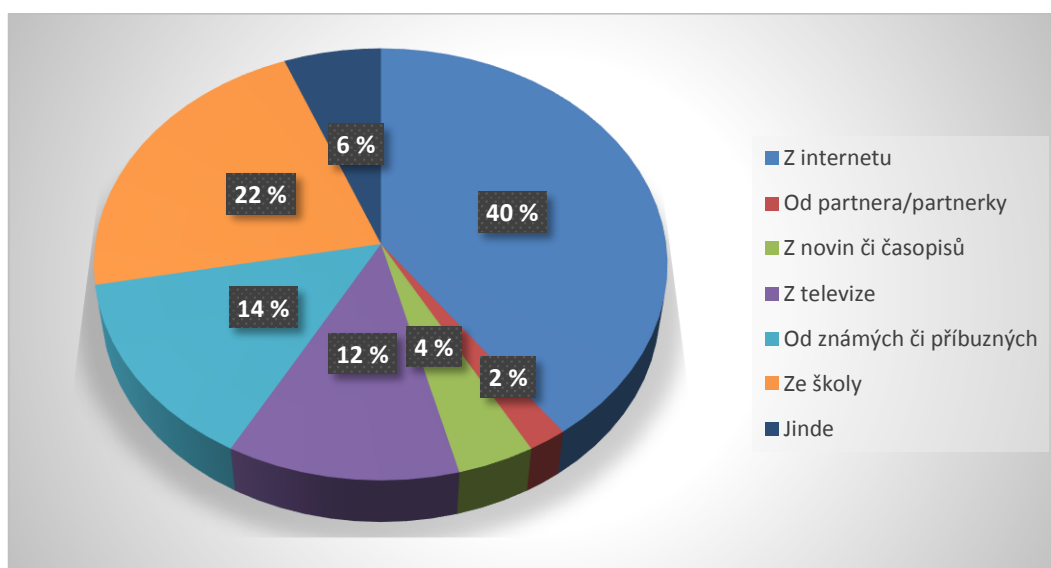
V této oblasti jsme zkoumali, odkud respondenti mají povědomí o tom, co znamená pojem sexting. Z dotazníku sem spadá položka číslo 2.

Položka č. 2 - Odkud jste se o sextingu dozvěděl/a?

Studenti zde měli možnost výběru více odpovědí.

ODPOVĚĎ	ABSOLUTNÍ ČETNOST
Z internetu	49
Od partnera/partnerky	2
Z novin či časopisů	6
Z televize	15
Od známých či příbuzných	17
Ze školy	28
Jinde	8

Tabulka 1: zdroj informací o sextingu

Graf I: zdroj informací o sextingu

Přesto, že dotazník vyplňovalo pouze 98 respondentů, odpovědí bylo 125. vzhledem k tomu, že byla možnost vybrat více odpovědí. Nejvíce je sexting studentům znám z internetu - 40 %, ze školy - 22 % nebo od známých či příbuzných - 14 %. V odpovědi jinde se objevilo například z literatury, nebo že už dávno a odpovídající si to už nepamatuje. Škola se sice umístila na druhém místě, přesto je 22 % celkem málo, když bereme v potaz, kolik času v ní student denně stráví.

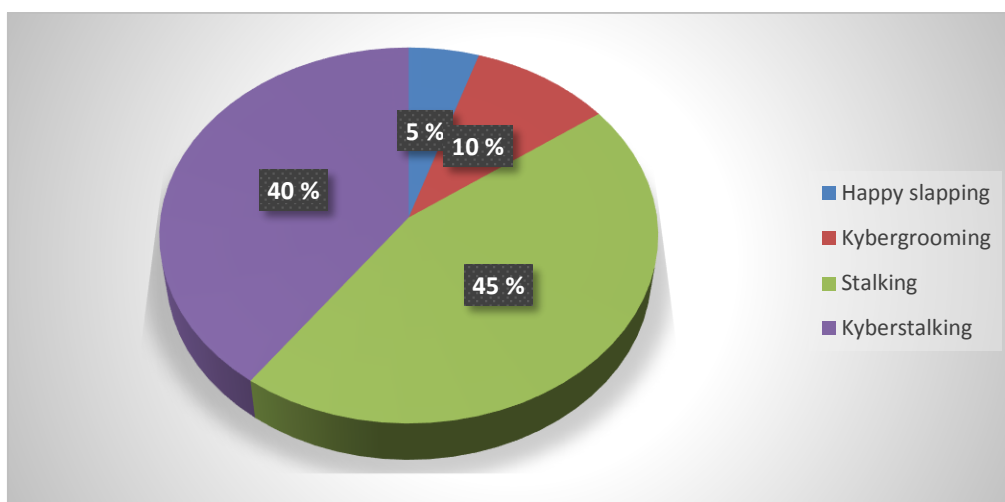
Třetí oblast – Jaké další druhy kyberšikany studenti sociální pedagogiky znají?

Zde se studentů ptáme, jaké další druhy kyberšikany znají. Otázka je uzavřená a opět byla možnost vybrat více odpovědí.

Položka č. 4 - Vyber všechny druhy kyberšikany, o kterých jsi někdy slyšel/a.

ODPOVĚĎ	ABSOLUTNÍ ČETNOST
Happy slapping	9
Kybergrooming	19
Stalking	86
Kyberstalking	77

Tabulka 2: druhy kyberšikany

Graf II: druhy kyberšikany

Nejznámějším pojmem se pro dotazované studenty stal stalking - 45 %, následovaný kyberstalkingem - 40 %. Nejméně známý je pro dotazované happy slapping, kdy tento pojem znalo pouze 5 % odpovídajících. Kybergrooming, o kterém si v teoretické části uvádíme, že je velmi nebezpečný, jelikož oběť mívá s agresorem určitý vztah, který může být založen na citech, které k agresorovi oběť začne pociťovat, zná pouze 10 % odpovídajících. Tato dotazníková položka nám tedy ukazuje, jak málo se i o relativně mediálně rozšířeném fenoménu kyberšikany, ví.

Oblast čtvrtá – Jaké konkrétní informace o sextingu studenti sociální pedagogiky mají?

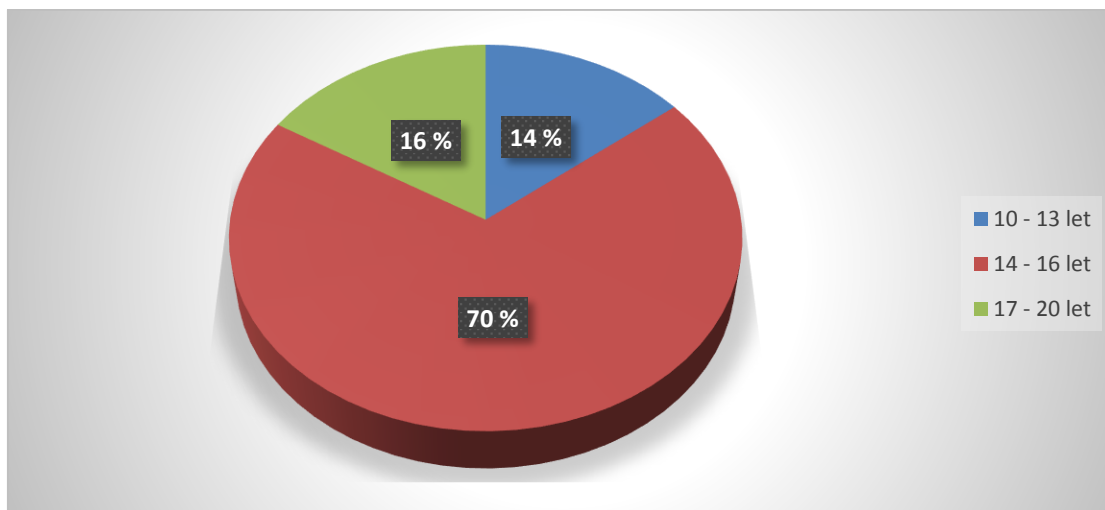
Oblast číslo čtyři se zaměřuje na teoretické znalosti pojmu sexting. Zařadili jsme sem dotazníkové položky číslo 3, 11, 12, 15.

Položka č. 3 - V jakém věku jsou podle Vás adolescenti nejvíce ohroženi sextingem?

Rozdělení věkových kategorií bylo na základě knihy Adolescence od Petra Macka (2003).

ODPOVĚĎ	ABSOLUTNÍ ČETNOST
10 – 13 let	14
14 – 16 let	68
17 – 20 let	16

Tabulka 3: mladiství ohrožení sextingem

Graf III: mladiství ohrožení sextingem

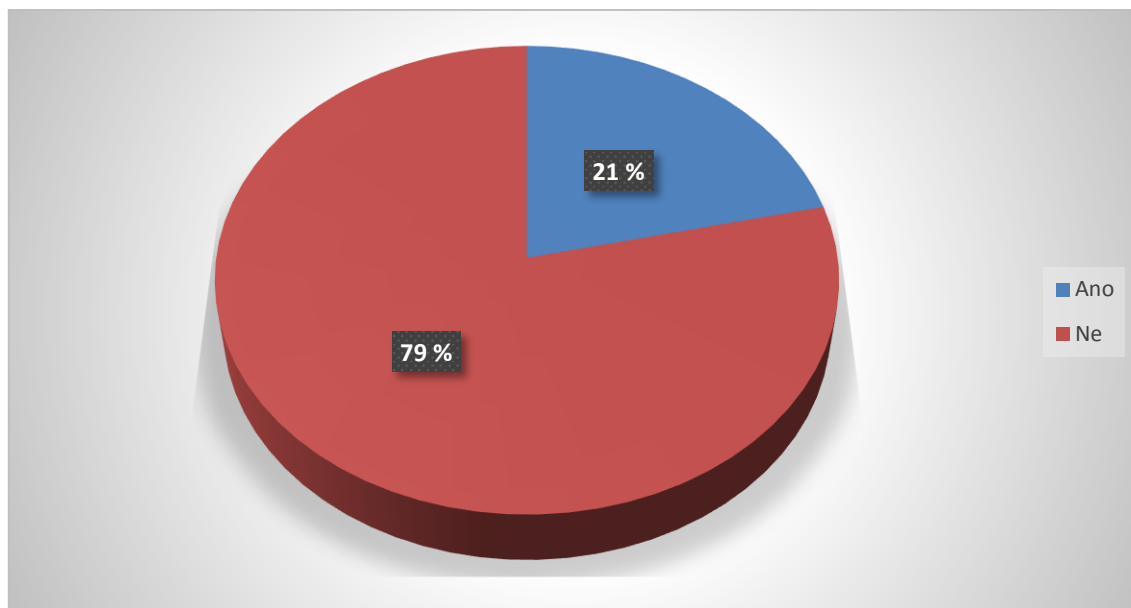
Z grafu můžeme vidět, že podle studentů sociální pedagogiky, jsou nejvíce ohroženi adolescenti ve věku 14 – 16 let, uvedlo to 68 respondentů, což je 70% všech dotázaných. Když se podíváme na medializované případy tak zjistíme, že se nám domněnky studentů potvrzují. To však neznamena, že ostatní věkové kategorie ohrožené nejsou a prevence by proto měla být zaměřena jen na adolescenty, kterým je 14 – 16 let. Naopak, čím dříve budou děti a mladiství informováni, tím lépe.

Položka č. 11 - Je podle Vás sexting ukotven v zákoně?

V otázce číslo 11 se studentů ptáme, jestli je podle jejich názoru sexting ukotven v zákoně. V teoretické části je zmíněno, že sexting jako takový v zákoně není, ale existují jiné zákony, které by se mohly považovat za určité ukotvení sextingu. Tato otázka je tedy velice subjektivní a bylo na studentech, aby rozhodli, k čemu se přikloní.

ODPOVĚĎ	ABSOLUTNÍ ČETNOST
Ano	21
Ne	77

Tabulka 4: sexting a právo

Graf IV: sexting a právo

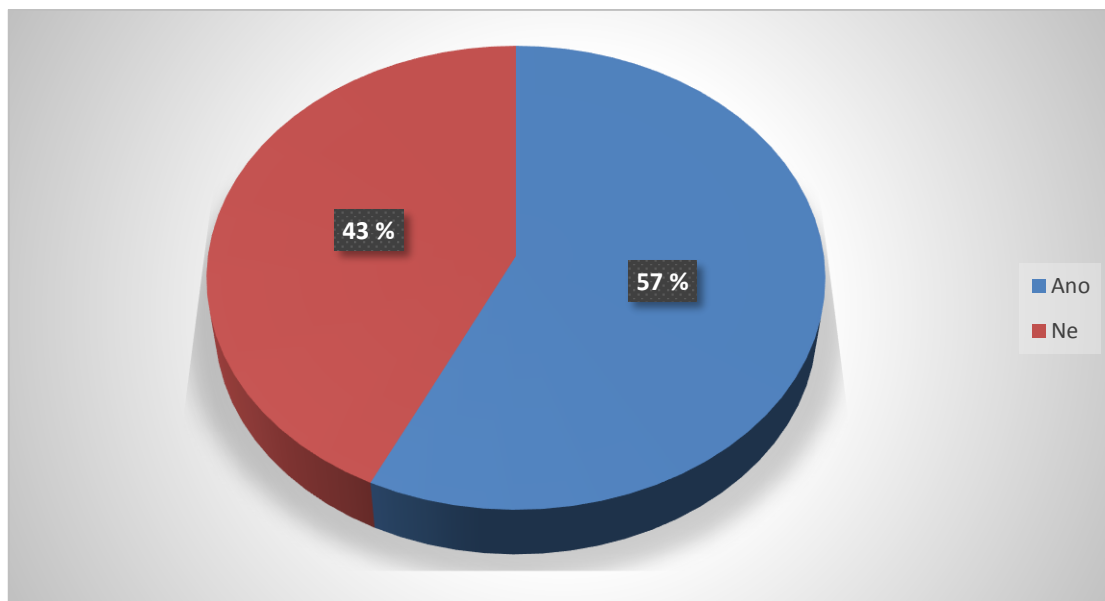
Z grafu je možné vyčíst, že většina odpovídajících, v tomto případě je to konkrétně 79% neboli 77 studentů si nemyslí, že by sexting byl ukotven v zákoně. Jak je popsáno již výše, sexting jako takový v zákoně opravdu ukotven není. O dětské pornografii se píše v trestním zákoníku č. 40/2009 Sb. Najdeme tam následující: § 192 Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií a § 193 Zneužití dítěte k výrobě pornografie.

Položka č. 12 - Věděl/a byste, kam se obrátit v případě, že byste se stal/a Vy nebo Váš známý obětí sextingu?

Otázku jsme do dotazníku zařadili proto, že je důležité, aby veřejnost, tady konkrétně studenti sociální pedagogiky, věděli, kam se v případě, že se stanou obětí sextingu, mají obrátit.

ODPOVĚĎ	ABSOLUTNÍ ČETNOST
Ano	56
Ne	42

Tabulka 5: kde hledat pomoc

Graf V: kde hledat pomoc

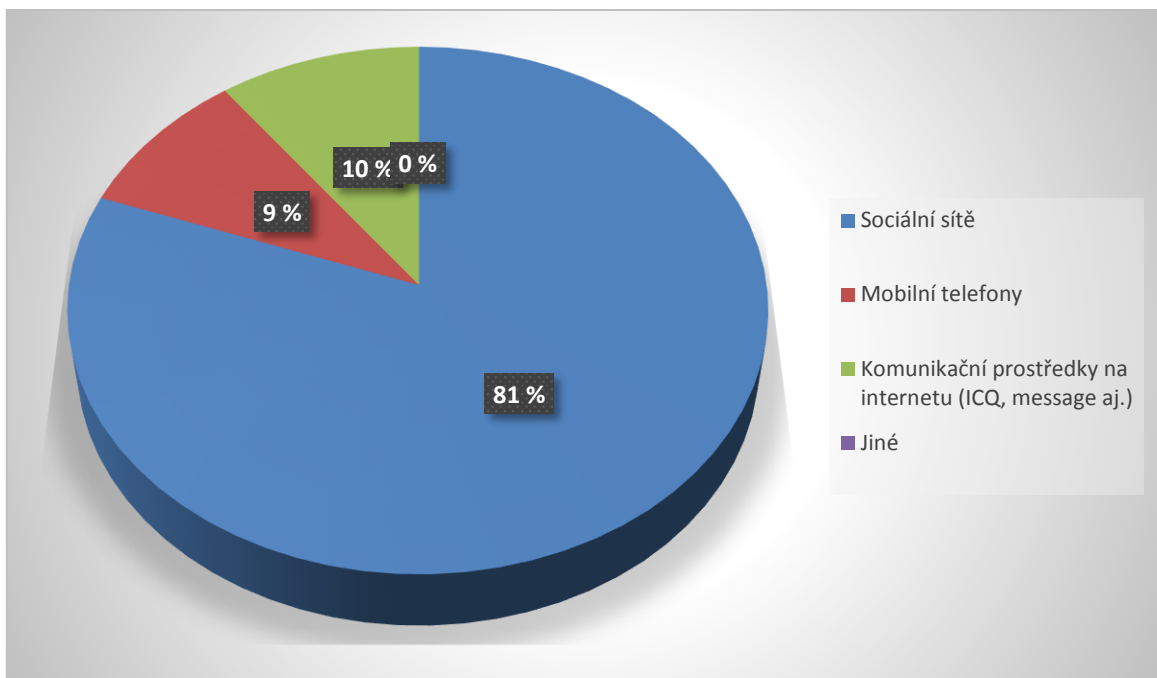
Když se podíváme na graf, vidíme, že více než polovina studentů, vyjádřeno čísly: 56 odpovídajících čili 57 % by vědělo, kam by se obrátili. Otázka byla uzavřená, přesto se našel jeden respondent, který odpověděl ano a písemně tam dopsal, že by se obrátil buď na svoje rodiče, nebo na rodiče té oběti. Ač zde více studentů odpovědělo kladně, mohlo by nás znepokojoval, že 43 % dotázaných nemá ponětí, kde hledat pomoc. Z toho vyplývá, jak málo se na Univerzitě Tomáše Bati na oboru sociální pedagogika o sextingu, respektive o jeho řešení, při zmínkách o rizikovém chování, mluví.

Položka č. 15 - Jaké je podle Vás nejčastější místo, kde k sextingu dochází?

V teoretické části se zmiňujeme o tom, že sexting probíhá nejčastěji na internetu nebo přes mobilní telefony. Studenti zde měli rozhodnout, kde podle nich sexting nejčastěji probíhá.

ODPOVĚĎ	ABSOLUTNÍ ČETNOST
Sociální síť	79
Mobilní telefony	9
Komunikační prostředky na internetu	10
Jiné	0

Tabulka 6: kde probíhá sexting

Graf VI: kde probíhá sexting

Je patrné, že sociální sítě je podle studentů sociální pedagogiky nejčastějším místem, kde sexting probíhá. Myslí si to 81 % dotazovaných. Dnešní moderní doba posunuje hranice a to, co dřív bylo považováno za vulgární, je dnes již naprosto běžným jevem. Převáděno na sexting – na sociálních sítích se běžně vyskytují zčásti odhalené, někdy zcela odhalené fotografie dívek a chlapců, tedy materiál, který lze zneužít. Častěji se však takové fotografie a videa vyskytují v konverzaci, která probíhá na internetu a je jen mezi dvěma lidmi.

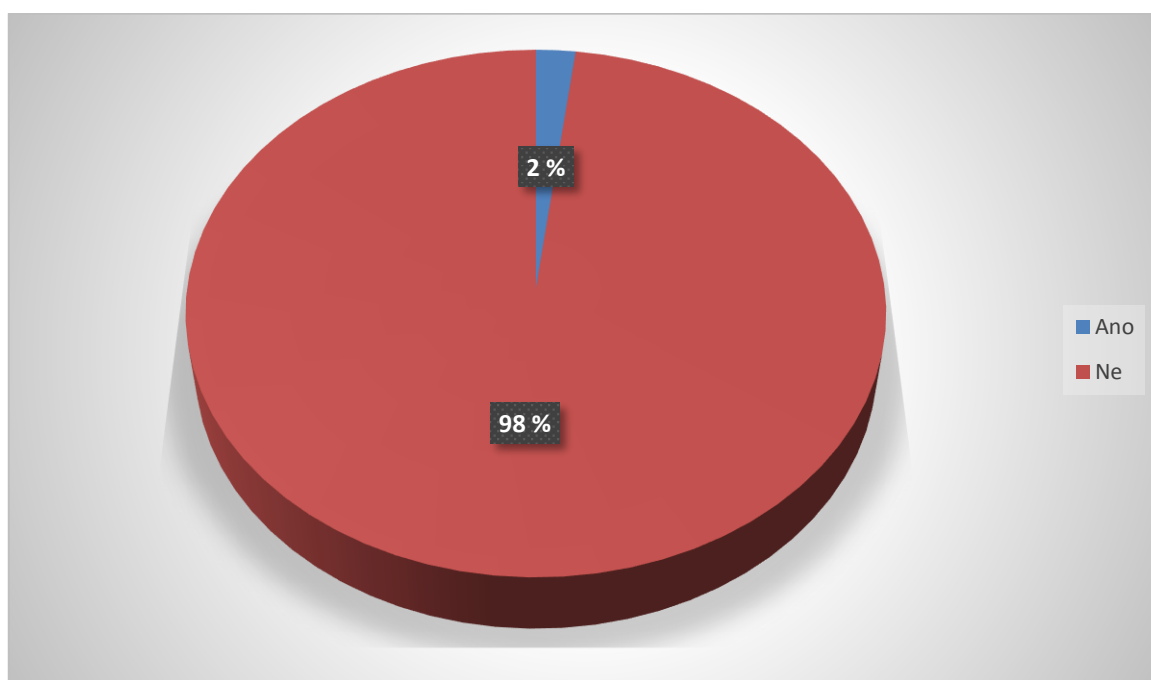
Oblast pátá – Jakou zkušenost se sextingem mají studenti sociální pedagogiky?

V páté oblasti se zaměříme na to, jakou zkušenost se sextingem mají studenti sociální pedagogiky. Ptáme se, jestli byli někdy obětí sextingu či zjišťujeme, zda někdy poslali nebo jim byla zaslána fotografie či video se sexuálním obsahem. Pod tuto oblast spadají dotazníkové otázky číslo 5, 7, 8, 9, 10. Otázky jsou sice osobní, ale do dotazníku byly zařazeny z důvodu anonymity odpovídajícího.

Položka č. 5 - Ocitl/a jste se někdy jako oběť sextingu?

ODPOVĚĎ	ABSOLUTNÍ ČETNOST
Ano	2
Ne	96

Tabulka 7: oběti sextingu

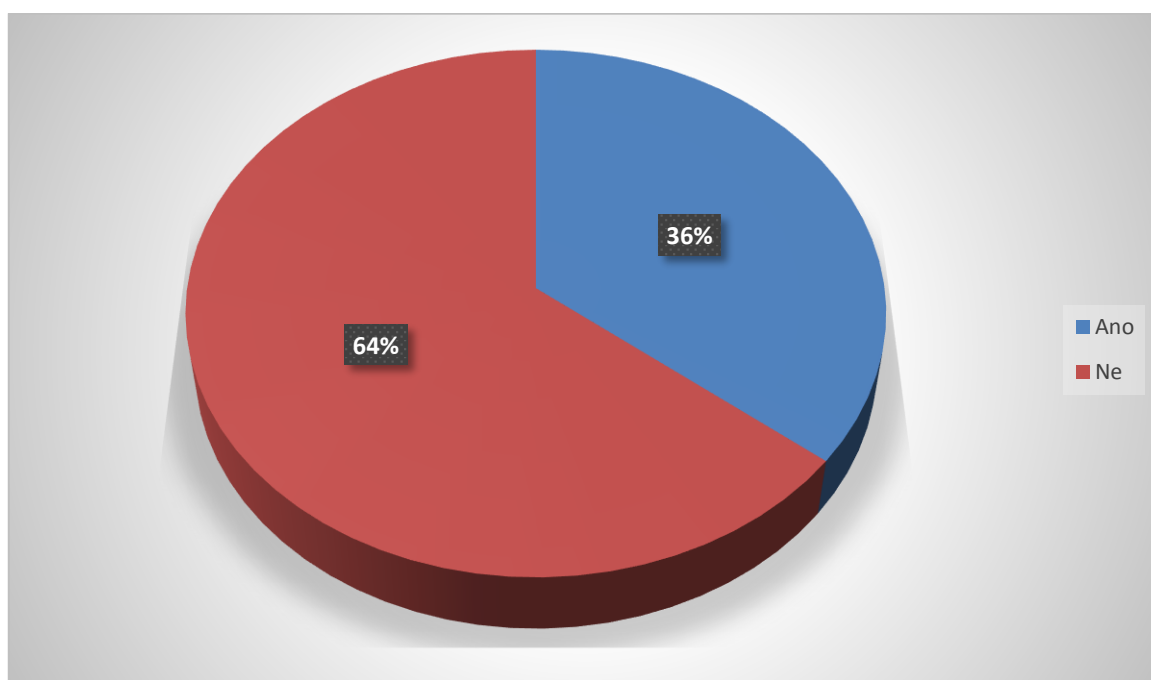
Graf VII: oběti sextingu

Při pohledu na graf se může zdát, že prevence musí být vysoká, všichni musí znát rizika a hlavně že jsou všichni dost opatrní, při nakládání s citlivými materiály týkající se jejich osoby. Bohužel, v grafu vidíme pouze odpovědi 98 respondentů, nikoliv celé veřejnosti. Dvě oběti sextingu jsou ovšem docela vysoké číslo, když bereme v úvahu, že jsou to 2 lidé z 98. I zde se nám tedy potvrzuje, že by mladiství a hlavně děti, měly být nabádány k tomu, aby s citlivými materiály vztahující se k jejich osobě, nakládaly opatrně a s rozmyslem.

Položka č. 7 - Poslal/a jste Vy někdy někomu svoji fotku se sexuálním obsahem?

ODPOVĚĎ	ABSOLUTNÍ ČETNOST
Ano	35
Ne	63

Tabulka 8: odeslání sexuální fotky

Graf VIII: odeslání sexuální fotky

Z grafu vyplývá, že studenti sociální pedagogiky spíše své fotky se sexuálním obsahem neposílají. Takto ale můžeme hovořit jen v kontextu námi oslovených respondentů, tuto domněnku nelze aplikovat na všechny studenty sociální pedagogiky. Vidíme, že 36 % oslovených svou fotku, na které byl sexuální obsah, někdy někomu odeslalo. Dalo by se říct, že tím vlastně vzniklo 36 % potenciálních obětí sextingu.

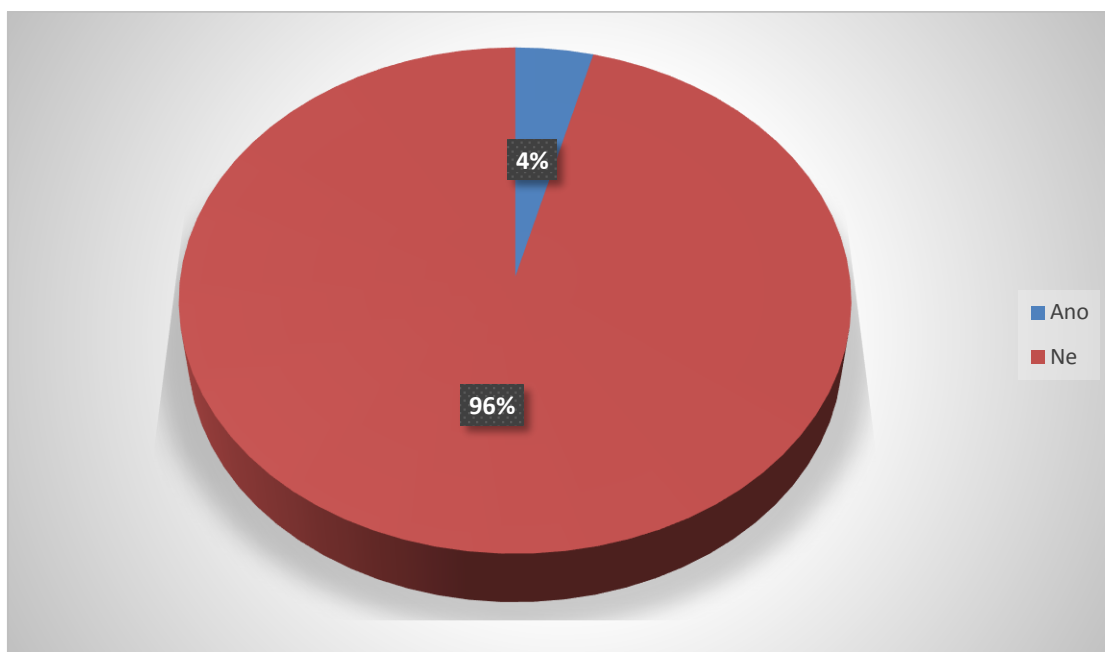

Položka č. 8 - **Poslal/a jste Vy někdy někomu své video se sexuálním obsahem?**

Otázka se opět dotýká soukromí dotazovaných, ale jak jsme již uváděli, otázky do dotazníku byly zařazeny z důvodu anonymity odpovídajících.

ODPOVĚĎ	ABSOLUTNÍ ČETNOST
Ano	4
Ne	94

Tabulka 9: odeslání sexuálního videa

Graf IX: odeslání sexuálního videa

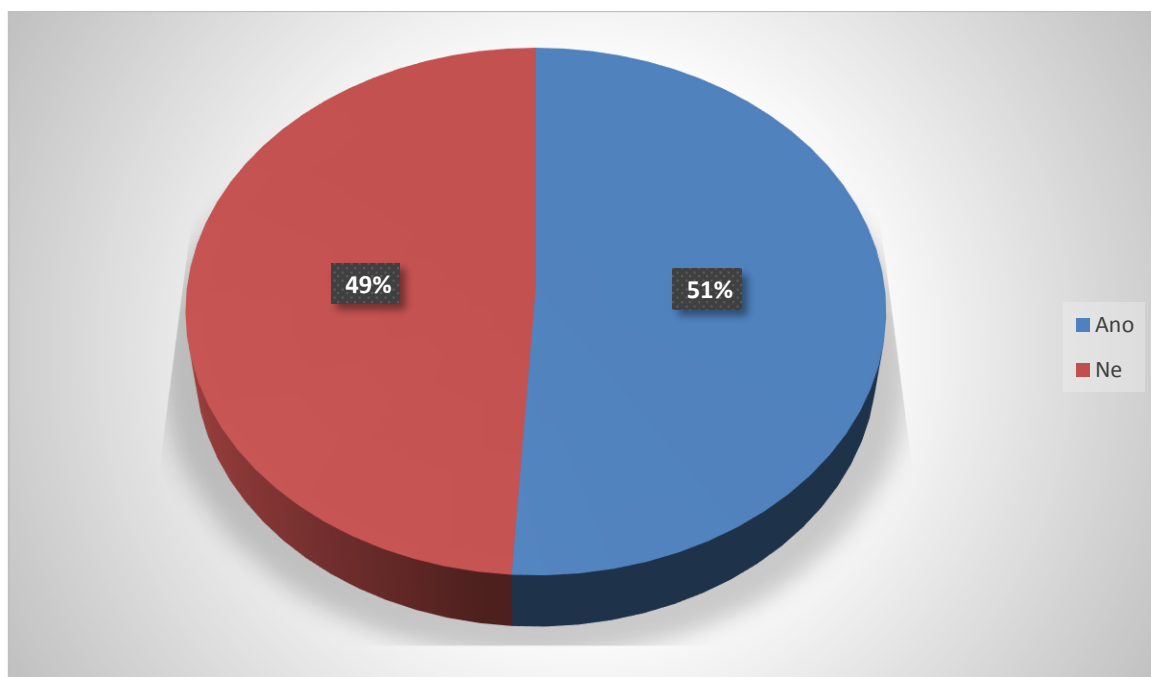
Když se podíváme na graf, vidíme, že při posílání videa bývají dotazovaní studenti sociální pedagogiky stydlivější, opatrnější nebo samozřejmě mají nějaký jiný důvod, proč takové video neposlat, než jaké mají důvody při posílání takových fotek, rozdíl je velmi znatelný. Přesto 4 % dotázaných někdy své video poslalo. Opět zde platí, že by se při včasné a důkladné prevenci riziko, že se děti a mladiství stanou oběťmi sextingu, mohlo snížit.

Položka č. 9 - Poslal někdy někdo Vám jeho fotku se sexuálním obsahem?

Zajímá nás, jestli oslovení studenti sociální pedagogiky někdy přijali nějakou fotku se sexuálním obsahem, kterou jim poslal někdo jiný.

ODPOVĚĎ	ABSOLUTNÍ ČETNOST
Ano	50
Ne	48

Tabulka 10: příjem sexuální fotky

Graf X: příjem sexuální fotky

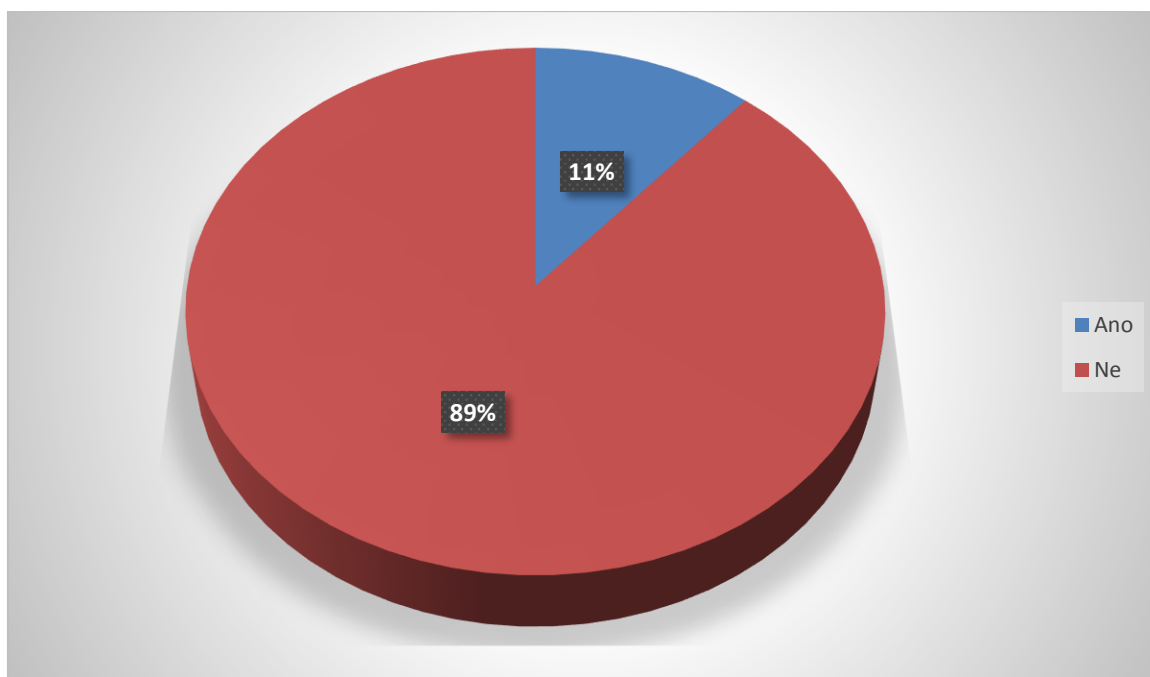
Graf nám ukazuje, že dotazovaní studenti v 51 % obdrželi od někoho jiného jeho fotku se sexuálním obsahem. Pro srovnání - v grafu VIII vidíme, že studenti svou fotku poslali v 36 %. Z toho nám vyplývá, že dotazovaní respondenti jsou spíše těmi, kdo fotky přijímají, než aby je sami posílali. Bohužel ani to není dobrá zpráva - 51 % lidí se zde stalo potencionálními oběťmi sextingu.

Položka č. 10 - Poslal někdy někdo Vám jeho video se sexuálním obsahem?

Zde zjišťujeme v podstatě to samé co v minulé otázce s tím rozdílem, že se v této položce dotazujeme na video, místo fotografie.

ODPOVĚĎ	ABSOLUTNÍ ČETNOST
Ano	11
Ne	87

Tabulka 11: příjem sexuálního videa

Graf XI: příjem sexuálního videa

Při posílání videí, které mají sexuální obsah, byli ti, co se rozhodli ho našim respondentům video poslat, méně sdílní než jak tomu bylo u takových fotek. Opět můžeme srovnat s grafem IX - pouze 4 % odpovídajících zaslalo své video a zde vidíme, že 11 % dotazovaných video obdrželo. Když to shrneme, výsledky z posledních 4 grafů, včetně tohoto nám dávají nepřekýpný obrázek toho, jak lehce se člověk může stát obětí sextingu a kolik potenciálních obětí se mezi námi již teď pohybuje.

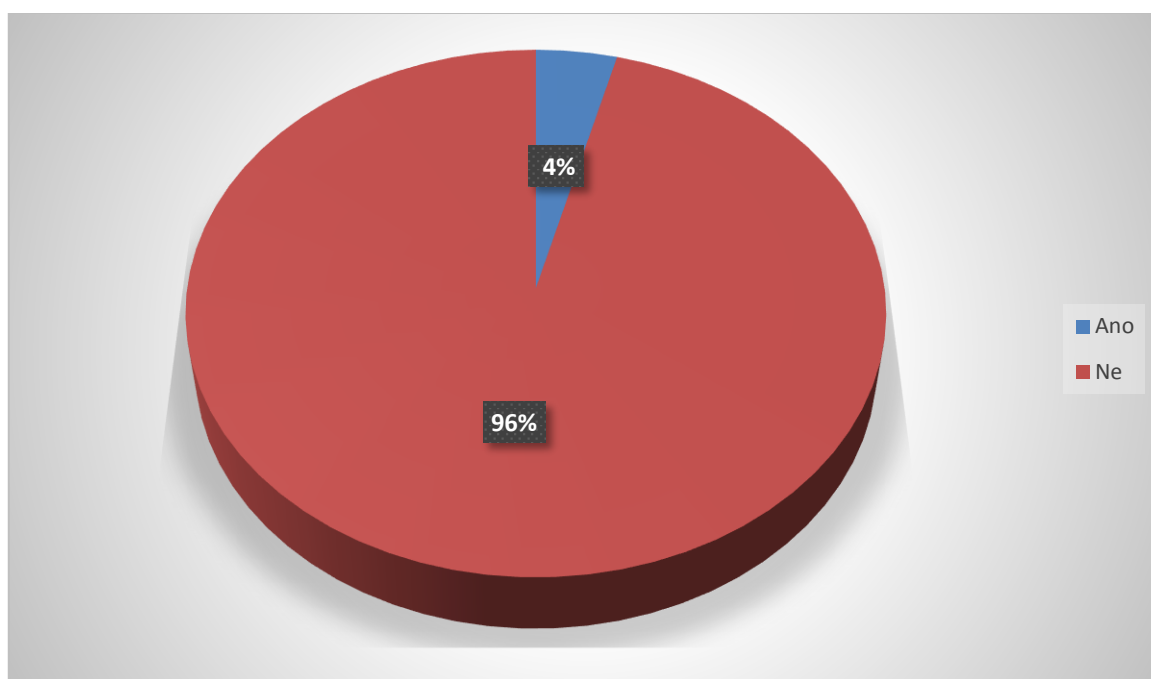
Oblast šestá - Jak hodně je podle studentů sociální pedagogiky veřejnost o sextingu informovaná?

Do šesté oblasti jsme zařadili otázky číslo 6, 13 a 14. Otázka číslo 14 není sice úplně na informovanost, přesto je zařazena do téhle kategorie. Dotazujeme se, zda by se podle odpovídajících měly děti o sextingu dozvědět již na základní škole.

Položka č. 6 - Myslíte si, že je veřejnost dostatečně informovaná o sextingu?

ODPOVĚĎ	ABSOLUTNÍ ČETNOST
Ano	4
Ne	94

Tabulka 12: informovanost veřejnosti

Graf XII: informovanost veřejnosti

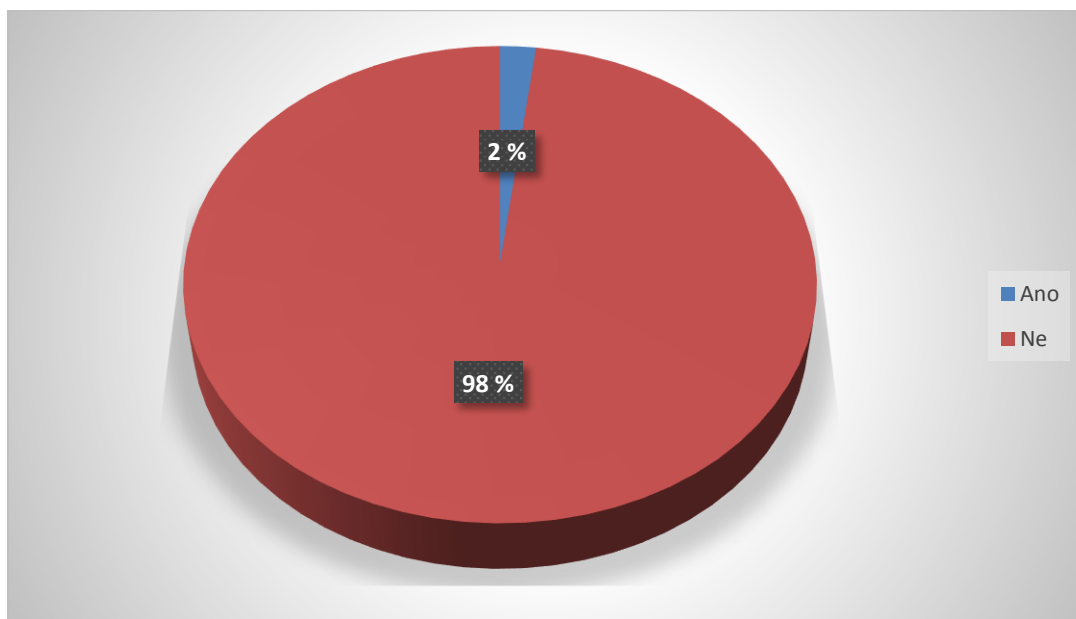
Podle dotazovaných studentů sociální pedagogiky veřejnost informovaná není. Pouze 4 % dotazovaných uvedlo, že si myslí, že má veřejnost dostatek znalostí o pojmu sexting. Z toho

jasně plyne, že by bylo žádoucí, aby se více informací dostávalo k lidem, ne jen ve škole, ale za pomoci všech možných prostředků.

Položka č. 13 - **Myslíte si, že je vůči sextingu vysoká prevence?**

ODPOVĚĎ	ABSOLUTNÍ ČETNOST
Ano	2
Ne	96

Tabulka 13: prevence vůči sextingu

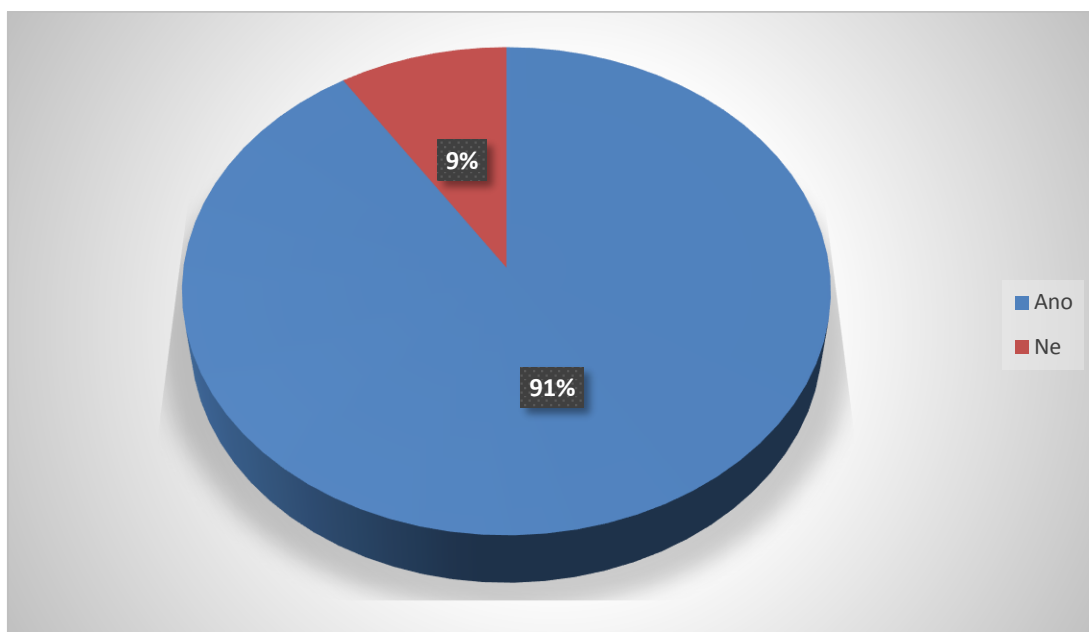
Graf XIII: prevence vůči sextingu

Skoro jednoznačně můžeme říct, že respondenti, kteří vyplňovali dotazník, se shodli na tom, že vůči sextingu není vysoká prevence. Když se podíváme na graf XII, není toto zjištění překvapivé. Zatím v České republice neproběhlo tolik výzkumů na toto téma.

Položka č. 14 - Měly by se, dle Vašeho názoru, děti dozvědět o sextingu již na základní škole?

ODPOVĚĎ	ABSOLUTNÍ ČETNOST
Ano	89
Ne	9

Tabulka 14: kdy vysvětlit sexting

Graf XIV: kdy vysvětlit sexting

Ptali jsme se, jestli by se dle názoru respondentů, měly děti o sextingu dozvědět již na základní škole. Mohlo by být překvapující, že 9 respondentů si myslí, že to není vhodné. Včasná prevence, která by probíhala již na základní škole, by však mohla mnoho dětí a mladistvých ochránit před riziky, jež jsou se sextingem spojeny, vzhledem k tomu, že nejvíce ohroženou věkovou kategorií je podle dotazovaných 14 - 16 let, jak vyplývá z grafu III.

Poslední dotazníková položka, která ale nebyla povinná, byly poznámky a připomínky dotazovaných. Respondenti se většinou nevyjadřovali, přesto se jich pár našlo, kteří zde svůj názor vyjádřili. Jmenujeme tři připomínky:

- Jde určitě o závažnou věc, adolescenti jsou v tomto věku velmi ohroženi, a to nejen sextingem, a bez včasné informace o tomto tématu a celkově prevence se nemůžeme divit, že může dojít až ke znásilnění nebo předčasnému těhotenství atp.
- 14. otázka je celkem široká, myslím si, že ano, ale až v 8., 9. třídě
- zajímavé, originální téma

DOPORUČENÍ

Mnohokrát se v bakalářské práci bavíme o tom, že základem boje proti sextingu je účinná prevence. Ve chvíli, kdy už sexuálně laděné materiály začnou být sdíleny na internetu, ztrácí se nad nimi kontrola a může se stát, že se budou šířit virálně. I přes to, že budou materiály následně z internetu odstraněny, oběť už nikdy nemůže mít jistotu, že neexistuje nikdo, kdo si její intimní fotografii nebo video stáhl a znovu se nešíří někde na internetu.

Základem, který nás nikdy nepostaví do role oběti sextingu je nepořizovat takové materiály, na kterých jsme zobrazeni částečně nebo úplně obnažení. Tyto materiály by neměly být pořizovány ani pro partnery/partnerky, jelikož nikdy nemůžeme mít jistotu, že je v budoucnu nepoužijí proti nám.

Ve chvíli kdy jsme nějaký materiál pořídili a zjistíme, že unikl na internet, měla by oběť kontaktovat co nejdříve administrátory serveru nebo služeb, kam materiály unikly, aby obsah co nejdříve odstranili. Některé internetové stránky, například Facebook, mají blokační tlačítka, které oběť může využít.

Jedním z dalších řešení je oznámit celou věc na policii.

Když už se rozhodneme sexting přece jen provozovat, měli bychom si dobře rozmyslet, jestli na fotce bude i naše tvář, popřípadě se vyfotíme (natočíme) tak, že budou znatelné identifikační znaky (např. piercing, tetování), které by zjednodušili naši identifikaci.

Ve chvíli, kdy konzumujeme alkohol, bychom měli být obzvlášť opatrní, jelikož ve střízlivém stavu nám některé věci (v tomto případě sexting) můžeme považovat za špatné, ale jakmile nám v krvi koluje alkohol, můžeme to vidět jinak a ve střízlivém stavu toho potom litovat.

Není dobré si fotky, které jsme někomu poslali nebo se je teprve chystáme poslat, nechávat v mobilním telefonu, jestliže jsme zvyklí mobil nechávat někde ležet neuzamčený bez našeho dozoru. Fotky si můžeme poslat třeba na e-mail, nechat je v uzamčené složce v našem počítači nebo v jiných zařízeních, ke kterým máme přístup pouze my, jestliže je pro nás důležité si fotky nebo videa ponechat.

Nikdy nepoužívat pracovní telefon, pokud se rozhodneme provozovat sexting.

Neprovozovat sexting přes zařízení, která jsou vzájemně propojena, pokud je nemáme všechny u sebe. Hovoříme zde například o firmě Apple, kdy můžeme mít propojený iPhone s iPadem a dalšími zařízeními, pokud nevíme, kde se zrovna nacházejí a jestli je někdo jiný

zrovna nepoužívá. Samozřejmě existuje spousta dalších aplikací, které jdou vzájemně propojit. Na všechny bychom si měli dát pozor a než se rozhodneme sexting provozovat, důkladně si to rozmyslet.

ZÁVĚR

Problematika kyberšikany a sextingu se ve společnosti již nějakou dobu vyskytuje. V celé práci hovoříme o tom, že je kyberšikana známějším fenoménem než je sexting. I přes to, že se o kyberšikaně mluví v médiích a celkově je kyberšikana pojmem, o kterém bylo napsáno již dost publikací, oslovení studenti sociální pedagogiky zdaleka neznali všechny druhy, o kterých píšeme v teoretické části.

Výsledky výzkumu ukazují, že sexting sice v podvědomí studentů sociální pedagogiky nějakým způsobem je, ale zdaleka to nestačí. To, co jsme dotazníkovým šetřením zjistily, nám ukazuje jak je žádoucí, aby se o tomto fenoménu začalo více mluvit a veřejnost měla dostatek informací, které je potřeba znát. Sexting se totiž dostává stále víc mezi děti. Alespoň tak je to prezentováno médií. Faktem je, že se dnes děti cítí být dospělými mnohem dříve, než dřív a snaží se to různě dokazovat. Některé jsou vulgární, pijí alkohol, experimentují s drogami a některé se snaží ukázat svou vyspělost úspěcháním pohlavního styku a samozřejmě také tím, že vystavují své obnažené fotky a videa na internet nebo je posílají někomu jinému, čímž se opět dostáváme k sextingu.

Problematika je to velice rozsáhlá a je těžké zmapovat, jak moc špatně na tom Česká republika se sextingem je. V roce 2011 na území České republiky výzkum, který byl zaměřený na rizikové jevy spojené s používáním internetu a mobilních technologií. Výzkumu se zúčastnilo více než 11 000 respondentů. Stručně si zde shrneme výsledky: sexuální materiály své vlastní osoby v roce 2011 na internet umístilo 8,25 % dětí (z toho 57,71 % byli muži/chlapci a 42,49 % ženy/dívky). Svě vlastní sexuálně laděné materiály poslalo jiným osobám 9,7 % dětí, častěji materiály odesílaly dívky (54,37 %) než chlapci (45,63 %). Za rizikový a riskantní sexting považuje 73,10 % respondentů. (Kopecký, ©2011)

Výzkum, který provedl projekt E-bezpečí, nás tedy opět přesvědčuje o tom, jak je spousta dětí neinformovaná o rizicích sextingu nebo jak tyto informace, které třeba mají, neberou vážně. Výzkum této bakalářské práce ukazuje, že to nejsou pouze děti, kdo posílají své sexuálně laděné materiály jiným osobám, ale také dospělí lidé, konkrétně studenti sociální pedagogiky. Jak už bylo několikrát zmíněno, výzkum nelze brát jako určující, ale nahlédli jsme díky němu na malé procento těch, kteří jednou mohou pracovat s dětmi a tím pádem mohou být jedněmi z těch, kdo budou mít zásadní vliv na vzdělávání a výchovu dětí a proto by o tomto fenoménu měli být dostatečně informováni.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

- [1] ČERNÁ, Alena et al. *Kyberšikana: průvodce novým fenoménem*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-210-6374-7.
- [2] DIVÍNOVÁ, Radana. *Cybersex: forma internetové komunikace*. 1. vyd. Praha: Triton, 2005. ISBN 80-7254-636-8.
- [3] ECKERTOVÁ, Lenka a Daniel DOČEKAL. *Bezpečnost dětí na Internetu: rádce zodpovědného rodiče*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013. ISBN 978-80-251-3804-5.
- [4] GEISLEROVÁ, Eli. *Mít přehled: průvodce informačními a poradenskými službami pro mládež v ČR*. 1. vyd. Praha: Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, 2012. ISBN 978-80-87449-02-8.
- [5] HINDUJA Sameer a Justin W. PATCHIN. *School Climate 2.0: Preventing Cyberbullying and Sexting One Classroom at a Time*. Corwin Press, 2012. ISBN 978-1-4129-9783-6. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=FjD3d7dstCsC&printsec=front-cover&dq=hinduja+patchin+school+climate&hl=cs&sa=X&ei=vzA6Vea6EM-bzaqD_gZgF&ved=0CDMQ6AEwAA#v=onepage&q=hinduja%20patchin%20school%20climate&f=false
- [6] HOLLÁ, Katarína. *Kyberšikana*. 1. vyd. Bratislava: Iris, 2013. ISBN 978-80-8153-011-1.
- [7] CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
- [8] KNOTOVÁ, Dana et al. *Školní poradenství*. 1. Vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-802-4745-022. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=e8a-AgAAQBAJ&pg=PA141&dq=prim%C3%A1rn%C3%AD+prevence+kyber%C5%A1ikany&hl=cs&sa=X&ei=tGI6VYvCLNfkaoK9gHA&ved=0CEkQ6AEwBA#v=onepage&q=prim%C3%A1rn%C3%AD%20prevence%20kyber%C5%A1ikany&f=false>
- [9] KOWALSKI Robin M., Susan P. LIMBER a Patricia W. AGATSTON. *Cyberbullying: Bullying in the Digital Age*. 2. vyd. John Wiley & Sons, 2012. ISBN 978-144-4356-939. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=26u_2BbA_74C&printsec=front-

cover&dq=Cyberbullying+bullying+in+the+digital+age&hl=cs&sa=X&ei=KekvVajkPIX-TaJ62gbgJ&ved=0CCMQ6AEwAA#v=onepage&q=Cyberbullying%20bullying%20in%20the%20digital%20age&f=false

[10] MULLER, Mary Margaret. *Jak ochránit děti před pornografií na internetu*. 1. vyd. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0694-1.

[11] PROCHÁZKA, Roman, ŠMAHAJ Jan, KOLAŘÍK Marek. *Teorie a praxe poradenské psychologie*. 1. Vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4451-3. Dostupné z: [https://bo-](https://books.google.cz/bo-)

[oks?id=axW1AwAAQBAJ&pg=PA123&dq=prim%C3%A1rn%C3%AD+prevence+kyber%C5%A1ikany&hl=cs&sa=X&ei=tGI6VYvCLN-fkaoK9gHA&ved=0CDIQ6AEwAA#v=onepage&q=prim%C3%A1rn%C3%AD%20preve-nce%20kyber%C5%A1ikany&f=false](https://books.google.cz/bo-oks?id=axW1AwAAQBAJ&pg=PA123&dq=prim%C3%A1rn%C3%AD+prevence+kyber%C5%A1ikany&hl=cs&sa=X&ei=tGI6VYvCLN-fkaoK9gHA&ved=0CDIQ6AEwAA#v=onepage&q=prim%C3%A1rn%C3%AD%20preve-nce%20kyber%C5%A1ikany&f=false)

[12] ROGERS, Vanessa. *Kyberšikana: pracovní materiály pro učitele a žáky i studenty*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-984-2.

[13] ŠEVČÍKOVÁ, Anna et al. *Děti a dospívající online: vybraná rizika používání internetu: závislost na internetu, navazování kontaktů online, soukromí na sociálních sítích, online komunity*. 1. Vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5010-1. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=hXyDBgAAQBAJ&printsec=front-cover&hl=cs&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

Internetové zdroje

[14] *Co je to stalking a cyberstalking*. In: E-bezpečí [online]. 2008 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: E-bezpečí [online]. 2008 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: <http://e-bezpeci.cz/index.php/temata/stalking-a-kyberstalking/66-23>

[15] *Děti a rizika sociálních sítí*. In: Šance dětem [online]. 2014 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.sancedetem.cz/srv/www/content/pub/cs/clanky/deti-a-rizika-socialnich-siti-112.html>

[16] E-bezpečí [online]. 2008 [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://e-bezpeci.cz>

[17] *Happy slapping*. In: E-bezpečí [online]. 2008 [cit. 2015-04-16]. Dostupné z: <http://cms.e-bezpeci.cz/content/view/71/39/lang,czech>

- [18] *Happy Slapping*. In: *Nebud' obět': Rizika internetu a komunikačních technologií* [online]. 2014 [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.nebudobet.cz/?cat=happy-slapping>
- [19] *Kanadským Vancouverem otřásla zpráva o smrti patnáctileté šolačky Amandy Toddové*. In: *E-bezpečí* [online]. 2012 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: <http://e-bezpeci.cz/index.php/temata/kyberikana/560-kanadskym-vancouverem-otasla-zprava-o-smrti-patnactilete-kolaky-amandy-toddove>
- [20] KOPECKÝ, Kamil. *Výzkum E-Bezpečí 2012 – fakta o sextingu u českých dětí*. Portál E-Bezpečí: Olomouc, 2011. Dostupné z: <http://www.e-bezpeci.cz/index.php/veda-a-vyzkum/418-sexting2012>
- [21] KOPECKÝ, Kamil a Martin KOŽÍŠEK. *Fenomén sexting v teorii a praxi (díl 1)*. In: *E-bezpečí* [online]. 2008 [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://e-bezpeci.cz/index.php/temata/sexting/994-fenomensexting1>
- [22] *Kybergrooming: Co je to kybergrooming?*. In: *Nebud' obět': Rizika internetu a komunikačních technologií* [online]. 2014 [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.nebudobet.cz/?cat=kybergrooming>
- [23] *Kybergrooming*. In: *E-bezpečí* [online]. 2008 [cit. 2015-04-16]. Dostupné z: <http://cms.e-bezpeci.cz/content/view/42/35/lang,czech>
- [24] *Nebud' obět'* [online]. 2014 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://nebudobet.cz>
- [25] *Prevence rizikového chování* [online]. 2010-2015 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: <http://prevence-info.cz/p-prevence/zakladni-princip-primarni-prevence>
- [26] *Sexting není v pohodě* [online]. 2008 [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://www.sexting.cz>
- [27] *Sexting a právo*. In: *Sexting* [online]. 2008 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: <http://sexting.cz>
- [28] *Stop stalking* [online]. [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: <http://stopstalking.cz>
- [29] VLACHOVÁ, Monika a Tereza ONDRÁČKOVÁ. *Kyberšikana a šikana - rozdíly*. In: *Prevence kyberšikany* [online]. 2010 [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.kybersikana.eu/2010/12/kybersikana-sikana-rozdily.html>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Aj. A jiné

Atd. A tak dále

Č. Číslo

S. Strana

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: zdroj informací o sextingu	31
Tabulka 2: druhy kyberšikany	32
Tabulka 3: mladiství ohrožení sextingem	33
Tabulka 4: sexting a právo	34
Tabulka 5: kde hledat pomoc	35
Tabulka 6: kde probíhá sexting	36
Tabulka 7: oběti sextingu	38
Tabulka 8: odeslání sexuální fotky	39
Tabulka 9: odeslání sexuálního videa	40
Tabulka 10: příjem sexuální fotky	41
Tabulka 11: příjem sexuálního videa	42
Tabulka 12: informovanost veřejnosti	43
Tabulka 13: prevence vůči sextingu	44
Tabulka 14: kdy vysvětlit sexting	45

SEZNAM GRAFŮ

Graf I: zdroj informací o sextingu	31
Graf II: druhy kyberšikany	32
Graf III: mladiství ohrožení sextingem	34
Graf IV: sexting a právo	35
Graf V: kde hledat pomoc	36
Graf VI: kde probíhá sexting	37
Graf VII: oběti sextingu	38
Graf VIII: odeslání sexuální fotky	39
Graf IX: odeslání sexuálního videa	40
Graf X: příjem sexuální fotky	41
Graf XI: příjem sexuálního videa	42
Graf XII: informovanost veřejnosti	43
Graf XIII: prevence vůči sextingu	44
Graf XIV: kdy vysvětlit sexting	45

SEZNAM PŘÍLOH

[1] Příloha P1: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Informovanost studentů sociální pedagogiky o fenoménu sexting

Dobrý den. Před Vámi se nyní nachází dotazník na téma „Informovanost studentů sociální pedagogiky o fenoménu sexting“. Dotazník je anonymní a všechny Vámi vyplněné údaje budou zpracovány pouze do mé bakalářské práce, nebudou poskytnuty nikomu dalšímu ani využity pro žádný další výzkum, proto Vás prosím o zamýšlení se nad otázkami a o jejich pravdivé vyplnění. Velmi si vážím Vašich názorů, žádný názor není špatný. Děkuji Vám za Váš čas a ochotu dotazník pravdivě vyplnit.

- 1) Co si představujete pod pojmem „sexting“?

- 2) Odkud jste se o sextingu dozvěděl/a?
  - a) z internetu
  - b) od partnera /partnerky
  - c) z novin či časopisů
  - d) z televize
  - e) od známých či příbuzných
  - f) ze školy
  - g) jinde (doplňte): .....

- 3) V jakém věku jsou podle Vás adolescenti nejvíc ohroženi sextingem?
  - a) 10 - 13 let
  - b) 14 – 16 let
  - c) 17 – 20 let

- 4) Zakroužkuj všechny druhy kyberšikany, o kterých jsi někdy slyšel/a.
  - a) Happy slapping
  - b) Kybergrooming
  - c) Stalking
  - d) Kyberstalking

- 5) Ocitl/a jste se někdy jako oběť sextingu?
a) Ano
b) Ne
- 6) Myslíte si, že je veřejnost dostatečně informovaná o sextingu?
a) Ano
b) Ne
- 7) Poslal/a jste Vy někdy někomu svoji fotku se sexuálním obsahem?
a) Ano
b) Ne
- 8) Poslal/a jste Vy někdy někomu své video se sexuálním obsahem?
a) Ano
b) Ne
- 9) Poslal někdy někdo Vám jeho fotku se sexuálním obsahem?
a) Ano
b) Ne
- 10) Poslal někdy někdo Vám jeho video se sexuálním obsahem?
a) Ano
b) Ne
- 11) Je podle Vás sexting ukotven v zákoně?
a) Ano
b) Ne
- 12) Věděl/a byste, kam se obrátit v případě, že byste se stal/a Vy nebo Váš známý obětí sextingu?
a) Ano
b) Ne
- 13) Myslíte si, že je vůči sextingu vysoká prevence?
a) Ano
b) Ne
- 14) Měly by se, dle Vašeho názoru, děti dozvědět o sextingu již na základní škole?
a) Ano
b) Ne

15) Jaké je podle Vás nejčastější místo, kde k sextingu dochází:

- a) Sociální sítě
- b) Mobilní telefony
- c) Komunikační prostředky na internetu (ICQ, message aj.)
- d) Jiné (doplňte):

.....

Místo pro Vaše připomínky, názory a podobně: